ԹԻՒ 7675 23 ՅՈՒԼԻՍ 1911 ՇԱԲԱԹ

5 Août 1911 N. 7675 نومرو ۷۶۷۵ ۲۳ تموز ۱۳۲۷ جمعه‌ایرتسی

ԱՐԵՒԵԼՔ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Է. ՕՏԵԱՆ

ՀԻՄՆԵՍԼ 1883ԻՆ FONDÉ EN 1883 تاریخ تأسیسی ۱۸۸۳ پازا رایرتسندن ماعدا هر کون نشراولنور .

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈՅԱՋԻԱՆ - ԳԱԼԱԹԻԱ.

آره‌ولك
بوی وسیاسی غزته
صاحب امتیاز ومدیری قره‌کین بویاجیان
درسعادت — غلطه
ابونه فیاتلری پوسته اجرتیله برابر ولایات
ایچون سنه‌لکی ۱۰۰ آلتی آیلغی ٥٤ غروشدر .

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Տարեան Վեցամեայ
Գաւառներու համար 100 54
Արտասահման » 35 20 ֆր.

نسخه‌سی ۱۰ پاره
10 ՓԱՐԱ

آره‌ولك
AREVELK

JOURNAL ARMÉNIEN
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
K. BOYADJIAN
CONSTANTINOP LE-GALATA

یالوه تنزهی

بیك بر درلوحیله‌کار تشبثلرك دیکر برشکلی‌ده شومومسده ترتیب اولنان صیفی تنزهنردر، پازار کونی برابرنده بولندیغی بوقیل برتنزهدن بن‌دخی اغفال ایدلدیکمی اعتراف ایدرم .

برقاچ کوندن برو مملکتمزك اجنبی غزته‌لرنده وخصوصیله « استانبول » غزته‌سنده ، یکی برمؤسسه‌نك مؤسساری طرفندن اهالی‌یی برای تنزه حزیران ۱۰ ده ، یالوه صولرینه دعوت ایتمك اوزره،شعشعه‌لی براعلان نشر اولنمشیدی.

خصوصی بروابور کوپریدن آطه وابورلرینك طوردیغی محلدن، صباحلین ایرکن، بر راده‌لرنده یوله چیقوب بیوك آطه‌یه اوغرایه‌رق یالوه‌یه عزیمت ایده‌جك‌ایدی .

یالوه‌دن اوتوموبیللر ایله تنزهه کیدنلر،قورونك یکی انشا اولنمش اوتلنه نقل اولنه‌جقلردی ، و اوراده آتلر ایله برآز تنزه اجرا ایتدکدن صکره، آقشامه دخی یمك وهرکسه آیری آیری اوطه‌لر ویاناق طاقی تخصیص ایدیله‌جکی کبی ، ایرته‌سی صباح‌ده ساعت ۷ ده یالوه‌یه عودت ایده‌رك، ینه خصوصی وابورله ساعت ۱۱ راده‌لرنده کوپری‌یه‌مواصلت ایدلمسی قرارکیراولمشیدی.

بیلت فیاتی آلتمش غروش اولوب، بك‌اوغلنده میر وقوطیرو مغازه‌سنده ، وغلطه‌ده قو اوپراتیو انکلیز مؤسسه‌سنك وزنه داری طرفندن صاتلقده ایدی .

دها زیاده تفرعات اقتضا ایدلدیکی تقدیرده فرانسیس افندی‌یه مراجعت ایدلمسی اخطار اولنمش‌ایدی .

« استانبول » غزته‌سنده مندرج شعشعه‌لی اعلانده یکی انشا اولنمش اوتلك نفاستندن ، الکتریق ضیالرندن ، ویانه موزیقه‌لرندن وسائره بحث اولنیوردی .

مذکور اعلانه وباخصوص اجنبیلر طرفندن اولدیغنه قاپیلەرق ، جمعه ایرتسی کونی ، عائله ایله تنزهه اشتراك ایتمك اوزره ، قو اوپراتیودن اوچ قطعه بیلت اشترا ایتدم .

پازار کونی یاغمور کلیوردی ایسه‌ده ، بز ساعت طقوزده یوله روان اولەرق ، وابورده مکمل برموقع طوتمق اوزره کوپری‌یه شتاب ایتمشیدك، اعلانده یازلدیغی وجهله بزم کبی برطاقم عائله‌لردخی،عینی محلده‌یاغمورك التنده بکلیورلردی.

ساعت اونی کچمکده‌و آطه‌وابورلری سیروسفر ایتمکده ایکن ، یالوه‌یه کیتمك اوزره خصوصی بروابور هنوز کورونمیوردی .

برمعلومات الده ایتمك ایچون بتون اهالی یکدیکرینه ، بوحالك نتیجه‌سی نره‌یه واره‌جغنی صورمقده ایدیلر، زیرا هپسی غزته‌ده‌کی اعلانه اینانه‌رق بیلت آلوب وابوره شتابان اولمشلر ایدی.

وابور بیلتجیلرینه، ومأمورلرینه، مقصدمزی بیان ایتدیکمزده ، یالوه‌یه عزیمت ایتمك اوزره بوکی بروابوردن خبردار اولمدقلرینی بیان ایدیلر.

یاغمور یاواش یاواش کلمکده وساعت دخی ۱۱ ی کچمکده ایسه‌ده ، هنوز وابورك هیچ برعلامتی کورندیکی جهتله ، ساعت اونبر بچق راده‌لرنده برای تنزه بیلت آلانلرك کافه‌سی ، کندیلرینی اغفال ایدنلره لعنت اوقویه‌رق ، خانه‌لرینه کیتمك اوزره کری دوندکلرنده ، کوپری باشنده صولوق صولوغه برکنیج بوزوالیلری توقیف ایتدیره‌رك اعلان سهواً کوپریدن یازلدیغنی ومذکور خصوصی وابورك ریختمدن قالقه‌جغنی بیان ایله اهالی‌یی اوطرفه دعوت‌ایدر.

ایچه یورودکدن صکره، بزه کوچوك وکیرلی بروابورك تخصیص اولندیغنی کوزمزله کوردك، ایچمزدن بعضیلری بوکاقارشی شکایتده بولندیلر ایسه‌ده ، رهبرمز اولان کنیج وابورك بیوك آطه‌ده دکشدیریله‌جکنی وذاتاً بیوك بروابورك طوتلمش اولدیغنی اخطار ایلدی .

بوکبی شکایتلرله‌وابوره‌داخل اولدق، مذکور وابورده اوطوره‌جق بریر اولمدیغی کبی صندالیه‌لر دخی بولنمادیغندن ، بتون عائله‌لر آیاقده قالەرق، راحتسز اولدقلری کبی، یاغمقده اولان یاغموردن‌ده ایوجه ایصلاندیلر وبلا استثنا هرکس اغفال ایدلدکلرندن طولایی، آوازهٔ شکایتی هرطرفدن رفع ایتمکه باشلادیلر .

بزی بو وابوره دعوت ایدن کنیج ، بوتنزهی وجوده کتیرنلرك باشلیجه‌لرندن موسیوفرانسیس اولوب ، همان ریختمه فیرلایه‌رق قهوه‌جیلردن برقاچ صندالیه آلیویردی .

نهایت برچوق کشی ایاقده قالدقلری حالده، وابوره یرلشدك،ساعت اونبری کچمکده اولدیغندن وابورك دها کیمی بکلەمکده اولدیغنی سؤال ایتدیکمزده ، موسیو فرانسیس امور صحیه‌دائره‌سندن طیب مخصوص کلوب سیاحینی معاینه ایده‌جکنی بیلدیردی .

شمدی‌یه قدرمعروض‌اولدیغمز اذیتلراوزرینه بونی دخی علاوه ایدرك ، دوقتورك سطحی بر معاینه سندن صکره یوله‌چقدق .

غزته‌لرده یازلدیغی وجهله یمکمزی انشای راهده یه جکدك ، فقط وابور پك کوچوك اولدیغندن بیوك آطه‌اسکله‌سنده‌طعام ایدیله‌جکنی اخطار ایتدیلر .

ساعت برراده‌لرنده بیوك آطه اسکله‌سنه ورود‌مزده،اوراده دکزساحلنده واقع غازینویه تکمیل واپورده‌کی مأکولاتی نقل ایله یمك یمکه باشلادرز.

طعاملر ایسه‌صفوق ات‌وسارده‌لا بالغی وبیرادن عبارت اولوب ، منتظم ماصه‌لر بولنمادیغی جهتله تنزهه کلنلر راحتسزجه‌طعام ایتمکه‌مجبور اولورلر وبونی‌معتاد برای تنزه کلن اهالی ایله‌علی‌العجله واپوره شتابان اولەرق ساعت ایکیده یالوه‌یه متوجهاً بیوك آطه‌دن حرکت ایدرز .

دیکر مقاله‌لر ایله یالوه‌ده نه‌لر کوردیکمزی بیلدیره‌جکز .

اودیان

غریب بر دسیسه

مرحوم کیرقور اودیان افندینك مخدومی بوغوص بك ولیٔعهدسلطنت یوسف‌عزالدین افندی حضرتلرینك حضورینه چیقارق، برساعت قدر ملاقات ایتمش اولدیغنی ، « استانبول » وسائر غزته‌لرده کمال تعجبله اوقودم .

عموجه‌م بولنان کیرقور اودیان افندی‌ازدواج ایتمه‌دن وفات ایتدیکی جهتله، مومی‌الیه بوغوص بك بردسیسه‌کار اولدیغی آکلاشلمقده‌در ، بناءً علیه بومقوله ساخته‌کارلردن صاقلنمسنی اخطار ایلرم .

مرحوم کیرقور اودیان افندینك ایکی برادرزاده‌سی بولنوب بونلردن بری‌هندستانده بولنان برادرم هرانت دیکری دخی بنم .

بوکبی آچلق حیله‌کارلرك ولیٔعهد سلطنت برشهزاده‌نك خاطرنوازلغندن استفاده‌ایدرك مشار‌الیه حضرتلرینی اغفاله جسارتیاب اولملری زیاده سیله تأسف اولنه‌جق برحالدر .

یروانت اودیان

عبدالحمید وشریوق هولمس

(٩٦)

ایکنجی قسم :

قهرمان تورك خانمی

سکزنجی باب

صالحه خانمك استنطاقی

بومحق اعتراضاتك تأثیری اولدی ، بن برمدت دها تردد ایتدکدن صوکره، مومی‌الیهك یکیداً اصراری اوزرینه ایجاب ایدن کاغدی امضالامغه موافقت ایتدم ، متصرف بوکاغدی کندی حاضرلایه‌جغنی بکا وعد ایتدی . . .

عزت پاشا مرقومه‌نك سوزینی کسه‌رك : — ونهایت چوجقلرکز ایله درسعاته کلدیکز ، دیدی .

صالحه خانم خفیف برتبسم ایله :

— پاشا افندی ، نیچون بوقدر عجله ایدیورسکز... حدیدانك هواسی عجبا خوشکزه کیتمیورمی ؟ ، دیدی .

— خیر ، بونلر بزم ایچون اهمیتسز تفرعاتدر .

— بلکه سزك ایچون اوله‌بیلور ، فقط بنم وعبدالحمید ایچون اوله‌ماز.نهایت‌چوجقلریمك محبتی ایچون ، الچقلغی ارتکاب ایله ، زوجمك اتخار ایلدیکنی وبوکا ایلك کوننندن قناعت‌حاصل ایتمش‌اولدیغمی‌واتخار ایده‌جکنی کندی‌الیازیسیله اولندن بیلدیرمش اولدیغنی وسائره‌یی مشعر برکاغدی امضالادم، کاغدك صوکنده عبدالحمیدك ازدیاد عمر و اقبال همایونلری ایچون دعالر دخی یازلمش ایدی .

بوکاغدك درسعادته کوندرلمسندن برماه صوکره وطنمه عودت ایچون امر کلمش ایدی . عبدالحمید بزم خرجراهمزی جیب همایونندن تسویه ایلك لطفنده دخی بولندی . استانبولده یك مضطرب‌صورتده امرار حیات ایلمکده‌ایدم، یانمده کسهم یوق ، ابوینم عینتابه نفی ایدلمش ، انلرك یانه کیتمك ایچون استرحاماتمه سمع‌واعتبار ایدلمز ، مساعده ویرلمز ، کندیمك وچوجقلریمك مضایقهٔ فوق‌العاده‌مزی سلطانه عرض ایتدم .

بنی استانبولده آلیقویمق ایچون ، ایکی چوجقلریمك مصارفی خزینهٔ خاصه‌دن تسویه ایدیله‌رك، مکتب حربیه‌ده تدریس وتعلیملرینه وبنم ایچون دخی اوفاجق برمعاش تخصیص ایدلمسنه اراده چیقار .

بوصورتله مادةً برآز راحتلندم ایسه‌ده ، عذاب درونم کوندن کونه چوغالمقده ایدی . سوکیلو زوجمی بوغدیره‌رق ئولدیرمش اولان برکمسه‌نك الطافیله یاشامقلغك نه‌درجه مشکل اولدیغنی حس ایده‌بیلورمیسکز ؟ ظن ایدرم .

چوجقلریمك عقل بالغ اولدقلری وقت کندیلرینه ، پدرلرینك جنایتله اولان موتنی وانتقام ایچون واقع اولان وصیتنامه‌سنی تمامیله نقل وحکایه ایتدم . ایکیسی دخی اغلیه‌رق ، پدرلرینك صوك آرزوسنی یرینه کتورمك ایچون یمین ایتدیلر ...

چوجقلرینك خاطره‌سی صالحه خانمك آلنی بوروشدیروب کوزلرندن یاشلر آقیتدی، مندیلنی چیقاروب کوزلرینی سیله‌رك تکرار سوزینه دوام ایتدی .

— اوصره‌لرده حمیدك استبدادینه قارشو ذاتاً دهشتلی برمجادله باشلامش وارمنیلر عصیان بایراغنی قالدیرمشلر وکندیلرینه قارشو شدید تعقیبات اجرا ایدلمکده بولنمش ایدی .

کنج تورکلر دخی اویانه‌رق ، حریتپرورلری ، استانبولك باصیق وصیقینتیلی هواسنه تحمل ایده‌میه‌رك ، وطنلرینی ترك ایله ، یکی تورکیانك استقبالنی حاضرلامق ایچون دیار اجنبیه‌یه فرار ایلمکده ایدیلر ...

استانبولده واقع اولان حرکت‌پك اهمیتسز وعبدالحمیدك ظلم وتعقیباتی جمله‌یی‌دوچار دهشت ایلمش ایدی .

حرکات سربستانه‌یه بالخاصه مکتب‌طلبه‌لری اشتراك ایله، وقت وقت برطاقم عصیانلر حربیه وطبیه ، مکتبلرنده واقع اولمقده ایدی .

بنم چوجقلریمك دخی ، پدرلرینك انتقام وصیتنامه‌سنك آتشی قلبلرنده هرآن باقی قالدیغندن طولایی، اشبو حرکاتدن اوزاق طوره‌میه‌جقلری طبیعی ایدی .

بن ایسه کندیلرینی بویولدن منع ایتمکدن بشقه، اقتدارمك فوقنده‌اوله‌رق تشجیع وعصیانه سوق ایچون قصورده بولنمامقده ایدم .

اشبو مکتبلرده واقع اولان حرکاتك، فعلی برنتیجه ویرمیه‌رك ، آنجق نظریاتده وافکارده قالدیغنی اعتراف ایتمك لازمدر . چوجقلرم دائما بکا شوبوله سویله‌مکده ایدیلر :

— « مکتبمزی بیتیردکدن واردویه داخل اولدقدن صوکره، آرقداشلریمز ایله افکارمزی فعلاً اجرایه وضع ایده‌بیله‌جکز وسوکیلو پدرمز کندی‌مزارنده‌سرور ایچنده یاته‌رق بزی تقدیس وتعزیز ایلیه‌جکدر » .

جمله‌مزده بو امیدلر ایله یاشامقده ایدك.

لکن عبدالحمید مملکتك استقبالی و امیدی اولان بومکتبلی کنجلره قارشو شبهه‌لی نظرینی چویرمش وپارچه‌لیه‌جی پنجه‌سنی انلره اوزاتمقده بولنمش ایدی ...

عزت پاشاصبرسزلقله برحرکتده بولنه‌رق:

— خانم افندی بوحکایه‌لری قیصه کسیکز ، دیدی .

صالحه خانم حدتلی برلسان ایله :

— صوص اولیکز ، بنی دیکله‌ییکز ، چوجقلرم ایچون سوز سویله‌یورم ، سوزیمی کسمه‌کزه اصلا مساعده ایتم ... دیدی.

رئیس ، بو عجائب خانمك آمرانه سسندن متأثر اوله‌رق سکوته مجبور اولوب :

— خانم‌سویله‌ییکزدوام ایدیکزدیوکله‌دی.

(مابعدی یارین صباح)

استخراجاً طبعی ممنوعدر

Մալիսորեաներու Խնդիրը

Պատերազմի երկիւղները կ'երևայ որ հաղնեսէ կը փարատին, Գարատաղ խօսք մարկ կ'ընէ և Մալիսորները կը վերադառնան իրենց տեղերը։ Իրա՛ւ է որ մենք ալ մեծամեծութեամբ վարուեցանք այդ ըմբոստներուն հետ, վերնորական ծառայութեան ինդիրը կարգի դրինք, խոստացանք իրենց պաշտօնեաներ ղրկել որոնց ներքուն կարենան հաստիալ ու չափաւորութեան թաղամանալ մը հետերնին խօսկու, երկու տարեան տուրքը նուէր բրինք իրենց, թոյլ տուինք որ զենք գործածեն լեռներու մէջ, գպրոցներ բանալու խօսք տուինք, ճամբաներ շինելու խօսք տուինք, փլցուած տաները վերանորոգելու խօսք տուինք, մինչև յառաջիկայ հունձքը ամէն օր Մալիսոր գլուխ կէս քիլօ եղիպտացորեն տալու խօսք տուինք, ընտանիքի պետ չունեցողներուն մէջտեղ ոսկի տալու խօսք տուինք և վերջապէս յանձն առնք Պօյանա լեռն յատակը մաքրելու և Շքտրայի լիճին ճահիճները ցամքեցնելու։

Տրուած խոստումներէն և յանձնառութիւններէն ետքն այնպէս կը թուի որ եղէ բանիրան և գործունեայ հանրային չինութեանց նախարար մը ունենալնք՝ Մալիսորները չպիտի ապստամբէին և ամիսներէ ի վեր այս ինդիրը չպիտի յուզէր միտքերը և զբաղցնէր եւրոպական դիւանագիտութիւնը։ Արդարև տրուած գոնացումներէն կ'երևայ որ Մալիսորներու ապրուստի դիւաւոր պատճառներն էին ճամբաներու անխնամ թողուիլը, լեռներու յատակը անմաքուր ձգուիլը և ճահիճներու չցամքեցուցուիլը։

Մալիսորները ձգեցին եկան իրենց տեղերէն և Գարատաղ գացին ճիշդ այն վարձակալներուն պէս որոնք տեսնելով որ իրենց վարձած տան տանիքէն ջուր կը կաթէ, խոնաւոցի ծիներդդը ալէկ չքաշեր կամ գործարանը կը հոսի, կը ձգեն տունէն կ'ելլեն, սպասելով վարձքը չի վճարել։

Օսմանեան կառավարութիւնը այժմ բարեացակամ տամիրոջ մը պէս կ'ըսէ այդ դժգոհ վարձակալներուն.

— Դուք եկէք տեղերնիդ նստեցէք, ես առաջ Աստուած, այդ պակասութիւնները կարգի կը դնեմ։

Միայն թէ, ինչպէս ըսի, եթէ տան ճարտարապետը, այսինքն հանրային չինութեանց նախարարութիւնը, եթէ իր պաշտօնին գլուխկոյր ըլար, այդ ինդիրը չպիտի ծագէր և Մալիսորներն ալ «ախարիկին» չպիտի ըլային։

Հիմա որ ինդիրը կարգադրեցինք մեր վարձակալներուն հետ, ուրիշ հարց մը կը ներկայացնեն մեզի։

Այդ Մալիսորները բարկութեան վայրկեանի մը մէջ առին քաշեցին ու գացին հիւր եկան իրենց ազգականներէն մէկուն, Գարատաղի, ուր մնացին քանի մը ամիս։ Ի հարկէ Գարատաղ իր ազգականներուն ամէն օր փորը լեցուած հոգիկառուն բաղլաւա չկերցուց, այլ եգիպտացորենի տապրակները պարզեց առջևնին և ըսաւ.

— Մուկ եկէք...։

Հիմա այդ զարմանալի հիւրընկալը իր կերցուցած եգիպտացորենին փարատները կը պահանջէ մենք և մեզի ալ ապուշի տեղ դնելով չորս միլիոն ֆրանքի հաշիւ մը կը հանէ։

Պիտի տանք այդ գումարը։

— Տուէք, թող ձայնը քաշէ, կ'ըսեն մեզ, բարեկամ պետութիւնները։

Եւ հաւանօրէն այդ գումարին վրայ զեղչ մը ընելով, ի վերջոյ, արևելեան ապտակնուէնամբ պիտի ցնծանք և խնդիրը անոյշ տեղը պիտի կապենք։

Արդ, կը մտածեմ որ այդ արևելեան գումարով գոցէ կարելի պիտի ըլար Մալիսորներու ընտանի երկրին բոլոր ճամբաները չինել, գպրոցները կատարեալ, լիճերուն յատակը մաքրել և ճահիճները ցամքեցնել, առանց տեղի տալու ներկայ չինութիւններուն և մտաւորականներուն։

Բայց ան՝ միշտ այսպէս է. երբոր տանտէրը առաջուց վայթ չի տանիր իր տան անհրամեցա նորոգութիւններուն և վարձակալները դժգոհ կը ձգէ, ինքն է որ ամենէն հարը կը վնասուի։

ԵՐԱՍԽԱՆԴԳ ՕՏԵԱՆ

Էսսեան Վարժարանի Խնդիրը

Առկէ առաջ պատանդած էինք որ Էսսեան Սանուց Միութիւնը նեսաի հրատիրուի, ուր բոլոր անդամներն ալ արտայայտուին տարի ունենալին և մասնաւորաբար ճշդուէր Տնօրէնը վարիչի ընելու դիտումով կարգ մը անդամներու յիշուած զրպարտութիւնը, զրպարտութիւն մը՝ որ Միութեան անդամներուն միտքը պղտորելու մեծապէս նպաստեց։ Այս նեսաը տեղի չունեցաւ, չենք գիտեր ինչ դիտումով։ Բայց սա յայտնի է որ այն անդամները որ Տնօրէնին հանդէպ այս «սեացրէք»ին դրութեան հետևեր էին, քաջութիւնը չունեցան ընդունելու մեր առաջարկը, խուսափեցան ժողով գումարել, և այսպէս անիրաւաբար զլացան Միութեան անդամներուն արդար պահանջէ՝ երևան բերելու այն գաղտնի ձեռքերը որ կը խանձեն ու կը խանձեցնեն այս ինդիրը, չահագործելով Էսսեան Սանուց Միութեան անունը։ Անոնք Տնօրէնին հանդէպ սուտ մը գլուխկով մէջտեղ, ու այսպէս Միութեան անդամներու միտքերը լարելով Տնօրէնին դէմ, կարծեցին որ Միութիւնը պիտի կարենան ոչնչացնել։ Բայց հիմա որ Տնօրէնին դէմ այս ամբաստանութեան սուտ ըլալը ճշդուած է, հիմա որ այս ամբաստանութիւնը յղացողները կը գտնուին ամբաստանեալ Միութեան առջև, ան հիմա ժողով գումարիլ կը խուսափին։ Եթէ էսսեան Սանուց Միութիւնը այս ու այն անհատին քմահաճոյքին խաղալիկ պիտի ըլլայ, ուշ չէ այն ատենը ուր պիտի քայքայուի, պատակուած անիկա, և ամենէն խանդավառ համակիրները պիտի հեռանան իրմէ։ Թէ ինչո՛ւ այսօր կարգ մը անդամներ հրաժարելը բացած են Տնօրէնին դէմ, սակայն ամէն խաղցիի համար գաղտնիք մը չէ, մանաւանդ որ հրաժարելը զործակցին է չատ ծանօթ ոգեկ մը, որ փոզզոյները ինկած է հիմա և ստորագրութիւններ կը ճարէ։ Եթէ ո և է թաղի մէջ այս ու այն Վարչութեան անդամին, գործիչին, թաղականին, հոգաբարձուին, նոյնիսկ օրուան Կաթողիկոսին, Պատրիարքին դէմ ստորագրութիւն հաւաքել պէտք ըլլայ, էջեր կարելի է սևցնել, մանաւանդ երբ իւրաքանչիւր մը կարծուած պաշտօնի թաւուելու համար անօթի աչքեր բաց կը մնան, կամ անձնական թշնամութիւնը, քինախնդրութիւնը դեր ունին գործին մէջ։ Թէ Տնօրէնը՝ ամիսկ յոգուածներ կը գրէ եղեր, սակայն փա՛ստ է որ քաղաքի պաշտօնէն։ Իրենք, ստորագրութիւն մատաքացողներն ալ սիրերգներ, հոգեւերգութիւններ չեն գրեր...։ Գրպահանութիւնը սանման չունի, ամէնի խաւերը քրքրուն ալ արուեստ մըն է։ ու ես կը յիշեմ որ հմուտ մանկավարժը՝ Պ. Լիսիցեան Թաղ. Խորհուրդին ներկայութեան չնորհաւորած էր Մարգարեանը, ըսելով թէ հարազատ հայ ռամկորէն է անոր գրածը։ Թէ անօրէնը չեմ գիտեր ո՛ր թուականին գեղծում գործեր է եղեր։ Անիկա գեղծում չէր. գեղծում չկայ, մի խղաթիւրէք ինդիրը։ Եթէ գեղծում էր՝ ինչո՛ւ ստորագրութիւն հաւաքող անիրաւ ձեռքերը «երկաթարի» հանդուրժեցին, սիրալիր յարաբերութիւն մշակեցին անօրէնին հետ, և ա՛յս տարի միայն, հին հին յիշատակներ պրպտելու պէտք տեսան։ Երկաթարի է, Ազատութենէն ի վեր, և երկաթարի է որ Էսսեան Սանուց Միութիւնը կը գործէ, կատարեալ պիտակ վարժարանին անօրէնին և ուսուցչական կազմին անցեալին ու ներկային։ Այսօրուան «ուղղութիւն» տղաքը ինչո՛ւ աչք գոցեցին, բերան չբացին, ընդհանրապէս ամէն օր վարժարանին անօրէնին քոլի էին, հեռն էին, և Մխիթիւնը այսօր չատ դժնդակ ու վտանգաւոր դիրքի մը մէջ կը գտնուի։ Մինչ Մխիթիւնը գեղծարարի պաշտպան է։ Տնօրէնը այդ ծեծել կը դիմէ։ Էսսեան վարժարանը՝ հաւաքածոյ մը ունի ամէն տեսակ անասուններու։ Պիւլպիւլաբերի խորերէն և Տօլապատէրէլ բաւիղներէն ալաք կուգան հոն։ Գերմանական «Բէյչիւլէյին մէջ (երկրորդական Բարձրագոյն վարժարան) 20-25 տարեկան ազոց երեսին ապտակ կ'իջեցնեն։ Կը կարծէք որ ժպտալ մը, անուշ լեզուով մը կամ մանկավարժական ամէնէն նուրբ ձեւերովը կրնան ուղղուիլ աչքերնին մոլութեան մէջ բացած ու թրծուածներ։ Ասով չեմ քաջալերեր ծեծը. բայց եթէ ես բան ամէն օր փորը լեցուած հոգիկառուս բաղլաւա չկերցուց, այլ եգիպտացորենի տապրակները պարզեց առջևնին և ըսաւ.

— Մուկ եկէք...։

Հիմա այդ զարմանալի հիւրընկալը իր կերցուցած եգիպտացորենին փարատները կը պահանջէ մենք և մեզի ալ ապուշի տեղ դնելով չորս միլիոն ֆրանքի հաշիւ մը կը հանէ։

Պիտի տանք այդ գումարը։

— Տուէք, թող ձայնը քաշէ, կ'ըսեն մեզ, բարեկամ պետութիւնները։

Եւ հաւանօրէն այդ գումարին վրայ զեղչ մը ընելով, ի վերջոյ, արևելեան ապտակնուէնամբ պիտի ցնծանք և խնդիրը անոյշ տեղը պիտի կապենք։

Արդ, կը մտածեմ որ այդ արևելեան գումարով գոցէ կարելի պիտի ըլար Մալիսորներու ընտանի երկրին բոլոր ճամբաները չինել, գպրոցները կատարեալ, լիճերուն յատակը մաքրել և ճահիճները ցամքեցնել, առանց տեղի տալու ներկայ չինութիւններուն և մտաւորականներուն։

Բայց ան՝ միշտ այսպէս է. երբոր տանտէրը առաջուց վայթ չի տանիր իր տան անհրամեցա նորոգութիւններուն և վարձակալները դժգոհ կը ձգէ, ինքն է որ ամենէն հարը կը վնասուի։

ԵՐԱՍԽԱՆԴԳ ՕՏԵԱՆ

հոն յիշէի թէ ո՛ր տղաքը ծեծ կերած են, և ինչ գայթակղելի արարքներու մէջ գըտնուողներ, ատորագրութիւն հանդանակողներուն երեսը պիտի կարմրէր ամօթէն։ Եթէ այս անառակները (որոնց մէջ արտաքսուածներ ալ կան) խօսեցուցած են ատորագրութիւն հաւաքողները և ըստ այմմ կը յիշեն «ծեծ»ը, չատ անպատուաբեր պիտի ըլլայ իրենց դերը, եթէ յիշենք այս ծեծի դէպքերէն մէկ քանին։ Երկսեռ վարժարանի մը մէջ «զապլիթ», կորովի, խիստ գաստիարակ մը պէտք է, յիշեցէք Սուրբանը։ Եւ Մարգարեան, պէտք խոստովանիլ, բարոյականի տեսակէտով պրաս մը չունի վրան։ Ասիկա իրապէս ապրած է ուսուցչական կոչմէն և ուսանողութեան վրայ, ու երբեք իր հուսէն «Թուրքիանաս թաթուն» բակ տալու չափ սանձարձակ չէ ձգած տղաքը։ Բնրացին չի կրնար իր աղջիկ զաւակները յանձնել անձանօթ ու չողջունող ըէքլամի թմբկահարներ հնոցներին պտտցնող դաստիարակներու։ Ատորագրութիւն հաւաքող պարագլուխներէն մէն մէկ սեղանի վրայ աշխատակիցը եղած է Սուրբանին. մի գուցէ յանկին Սուրբանը էսաեան վարժարան բերելու...։ Մենք էսաեան վարժարանին բարեկորոգութեան կուսակից ենք. ուրախ ենք որ մեր թեւլագրութիւնները իրագործած է Թաղ. Խորհուրդը և ըստ այմմ փոփոխած է յաուէիկայ տարուան ծրագիրը։ Միութեան բաղձանքները իրականացած են։ Միութիւնը՝ բանի ոյժի և սպառնալիքի քաղաքականութիւնը կը մերժէ, ժողովուրդը զրգռելու, ոտք հանելու ամբոխավարութիւնը իր «աքտիվ»ը չէ։ Իրեն կը մնար, կա՛մ ընդունիլ տալ իր մատնանշած պէտքերը կամ քաշուիլ։ Բանի որ Թաղական Խորհուրդը համակերպեցաւ իր ցոյց տուած բարեկարգութիւններուն, ինք առաջնուն ոգեւորութեամբ կը չարունակէ իր աշխատութիւնը։ Եթէ մերժուէր՝ նակէ իր աշխատութիւնը։ Եթէ մերժուէր՝ ինքը հրաժարէր ինք, ու այն ատեն ժողովուրդը կը միջամտէր։ Բայց թէ «ամէն ոյժով» անօրէնը պէտք է տապալել, ինչպէս կ'ախտաւոր հիմա, ասիկա Միութեան նպատակը չէ բնաւ, ինչպէս պարզեցի քիչ մը վերը։ Միութիւնը զրուանքով կը մերժէ ամբոխավարութիւնը։ Բայց եթէ կարգ մը միաբաներ գործիք ըլլան Միութեան անունը չարաչար խոչանգող տղոց ձեռքը, և եթէ Թաղական Խորհուրդն ալ պարզապէս իր գործելու ազատութիւնը ոտքի տակ առնէ, այն ատեն մեզի կը մնայ իմացնել ժողովուրդին որ Միութիւնը երբեք չատանձներ ո և է պատասխանատուութիւն, երբ իրերը կը հասնին կարգ մը անխոհեմներու հրահրած ծայրայեղութեան։ Երբ փոզոյին ցոյցեր՝ Միութեան հովանաւորութեան տակ զնել կ'ուզուի, Միութիւնը եթէ ունի քիչ մը արժանապատուութիւն, պիտի ընդվզի, և այն ատեն երեսն պիտի դայ թէ լուն իսկ Միութեան հոգը փոզոյները որոնք են։

Է. Ս. ՍԻՍՈՒԹԵԱՆ

Ա.ԴԳԱՄ ՄԸ

ԿՕՇԻԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՏԻԿԻՆ ՄԱՐԻԱՄ Դ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ԵՒ

ՆԵՐՍԷՍ ԲԷՐՎԱԶԵԱՆ

ՂԱԼԱՖԻԱ, ԿԱՄՈՒՐՋԻՆ ԳԼՈՒԽԸ, ՖԻԻ 9

Ասոնց հարգանքօրէ վաճառատան մէջ կարկի է գտնել ձեւաւոր և տարուն կօշիկներու ճոխ մթերք մը, խիստ ժամ դիներով։ Նա մանաւանդ ամիրցի, և անզլ. վերջին նորաձեւութեամբ կօշիկներ ալ կը ծախուին անմրցակից դիներով։ Նրբաճաշակներուն կը յանձնարարենք սոյն վաճառատունը դիմել, եթէ կ'ուզեն գիմացուն և ձեւաւոր կօշիկներ հագնիլ։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱԼՊԱՆԻԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Թուրք թերթ մը ստացած մանաւոր տեղեկութեանց համաձայն սա ծանրակշիռ լուրը կը հաղորդէ թէ Այրիօքսարոյի և Ավլոնիայի կողմերը ապաստարան Ալպանիայցիները բուն յարձակում մը գործած են այդ երկու քաղաքներուն վրայ։ Տակտիկն ճշգրիտ մանրամասնութիւններ չի կան սպասնուածներու և վիրաւորներու թիւին վրայ։ Այդ Ալպանիայցիները կը պահանջեն որ Մալիսորներուն հոգած գիւղերը իրենց ալ արուին։ «Եէնի Կազէթա» այդ լուրը հաղորդելէ յետոյ, զոր ստուգելու ատեն չէ ունեցած, կասկածութեան խորհուրդ կուտայ որ ժամ առաջ կարգադրէ խնդիրը, որպէսզի Մալիսորներու խնդրին հանգամանքը չսասնայ։

** Մալիսորներու վերադարձին վրայ ո և է հեռագիր չէ հասած Բ. Դուռ, հակառակ անոր ո՛ր Բ. Դուռը ընդունած է Մալիսորներու բոլոր պահանջումները, բացի օտար տէրութեան մը երաշխաւորելու պահանջումէն։

** Աւստրահունգարական դեսպանը և Գարատաղի գործակատարը առջի օր արտաքին գործոց նախարարին հետ երկարօրէն տեսակցեցան Մալիսորներու վերադարձի խնդրին վրայ։

** «Ենոյէ Ֆրայէ Բրէսէ» կ'ըսէ թէ Բ. Դրան կողմէ Մալիսորներուն հոգած գիւղերը ցոյց կուտան թէ Թուրքիա ստրոանց կ'ուզէ հաստատել Ալպանիայցիներուն հետ։ Այդ հաստատման ջնորհիւ Թուրքիա պիտի զօրանայ, ինչպէս նաեւ օսմ. կայսրութեան մասերէն մէկը եղող Ալպանիան։ Թուրքիոյ և Ալպանիոյ անկեղծ բարեկամները ջերմապէս կը փափաքին որ խաղաղութիւն կնքուի, որպէսզի հաստատութիւնը տեւական ըլլայ։

** Բարիզի մէջ մեծ գոհունակութեամբ ընդունուած է Մալիսորներու խնդրին կարգադրութիւնը, որով պալքանեան կնճիռի մասին տիրող վախերը կը փարատին։ Օսմ. արիւժիուղիներու գնդերը բարձրացած են Բարիզի սակարանին մէջ։

** Վիեննական մամուլը նպաստաւոր կերպով կը մեկնէ Մալիսորներու խնդրին լուծումը և Թուրքիոյ խորհուրդ կուտայ կարճ ատենի մէջ վարչական բարենորոգումներ ներմուծելու Ալպանիոյ մէջ։

** Թէրէյէնի երեւեցիները հեռագիր մը ուղղելով Այրիօքսարոյի միաբանարքին, իրենց հաստատման զգացումները յայտնած են։ Ատոնք Մալիսորներու սէր պահանջումներ չեն ըներ, այլ կ'ուզեն որ ընդհանուր բարենորոգումներ ի գործ դրուին, իրենց նամանգին կրթական ու տնտեսական յառաջդիմութեան մղում տալու համար։

** Եանեայի նահանգի զաւառակներուն յոն ներկայացուցիչները Եանեայի մէջ գումարուելով սա ուղերձը յղած են Բ. Դուռ. «Ցոյն ներկայացուցիչները օսմ. կառավարութենէն կը խնդրեն որ կայսրութեան զանազան ազգերը քաղաքական հաւասար իրաւունքներ ունենան, Պարլիարքարանի կողմէ եղած վերջին պահանջումներուն համաձայն։ Այդ խնդիրը տակաւին մնացած ըլլալով իրենու այնպիսի վիճակ մը առաջ եկած է որ ազգերու կասկածը կ'արթնցնէ և անջատողական ձգտումներ երեւան կը բերէ։ Քաղաքական իրաւունքներու հաւասարութիւնը, պատարիարքարանի պահանջումներուն ընդունելութեամբ առաջնորդուած, միակ միջոցը կը ձեւացնէ, զանազան ազգայնութեանց մտահոգութիւնը փարատելու համար։ Եանեայի քրիստոնեայ տարրը, որ ամբողջովին Ցոյներէ բաղկացած է և նահանգին երեք քառորդ մասը կը կազմէ, առանց պայքարելու իր քոյր ազգը եղող Ալպանիայցիներուն դէմ, կը փափաքի որ իրերու վիճակը անփոփոխ պահուի երկրին մէջ, պայմանաւ որ Սահմանադրութիւնը իրապէս գործադրուի։ Եանեայի Ցոյներուն հայեացքները Ալպանիայցիներու հայեացքներուն կը համապատասխանին, որքան ատեն որ անոնք անջատողական հանդամանք չունենան, այլ ձգտին քաղաքական իրաւունքներու հաւասարութիւնը ապահովել զանազան ազգայնութեանց համար»։

** Պէրլին երեսփոխան Իսմայիլ Բէյ մալ պէյ Վիէննայէն Լոնտոն մեկնելի ճանապարհ, սա յայտարարութիւնները բրած է «Ենոյէ Ֆրայէ Բրէսէ»ի խմբագրին։ «Մեր ազգային կեանքին հետ կապ ունեցող խնդիրներ մինչեւ հիմա նկատի չեն առնուած։ Ալպանիայցիները յեղափոխական չեն, անոնք կ'պահանջեն որ Սահմանադրութիւնը մնայուն ատենի հանդանակ ըլլայ։ Այդպիսի բան մը չպահանջելիք որ Սահմանադրութեան սդին հակառակ ըլլայ։ Այդպիսի, կը պահանջեն որ զրպարտեալներ հաստատուին, մեր լեզուն սորվեցնելու համար հոն, վարչական բարենորոգումներ գործադրուին և մեր վճարած տուրքերէն զոյացած գումարները երկրին յառաջդիմութեան գործածուին։ Ամէն տարի իւրաքանչիւր ոք քսան դրուշ կը վճարէ իրր ճամբու տուրք, բայց մինչեւ հիմա մէկ մեթր ճամբայ չէ շինուած։ Ինչ կ'ընեն մեր տուած դրամը։ Մարդ յեղափոխական կ'ըլլայ, ղեղծումներուն դէմ բողոքելով։ Կառավարութիւնը յանցաւոր է, որովհետեւ իր ընթացքը չի համապատասխաներ Սահմանադրութեան ոգիին։ Շէվքէթ Թորդուտ փաշայի հետ կանչուիլը կարեւորութիւն չունի։ Մեզի համար նշանակութիւն չունի երբ կուսակալը ըլլայ Շէվքէթ Թորդուտ փաշան, Ասպասլան կամ ուրիշ մը։ Մալիսորները ներքնատապարտ են Գարատաղի, իրենց մատուցած ծառայութիւններուն համար։ Ազգասասպանութեան չարունակութիւնը կախում ունի օսմ. կառավարութեան բընակիչ ընթացքէն։ Չեմ կրնար բացատրել կառավարութեան վարմունքը, որով չուզեր Մալիսորներու իրաւ բանաւոր պահանջումները ընդունիլ։ Կը ջանամ հանրային կարծիքը լուսաբանել իմ ազգիս կացութեան վրայ և այդ մասին կարդացած սխալ գաղափարները ուղղել։ Դիտեմ թէ Կ. Պոլսոյ մէջ դաւաճան կը նկատեն զիս։ Չեմ ընդունիր այդ կարգի ամբաստանութիւնները և պիտի ջանամ իմ պարտքս կատարել այն երդումին համաձայն զոր բրած եմ, Սահմանադրութեան հաւատարիմ մնալու համար։ Բաւական փորձառութիւն ունիմ։ Ապտիւլ Համիտի տիրապետութեան օրով, իբր սնրագործ մատնուած պատպարտուեցայ։ Մինչեւնոյն իրողութիւնը կը կրկնուի նոր բէմիտի օրով։ Պիտի չարունակեմ ազգին իրաւունքները պաշտպանելու և Կ. Պոլիս այն ատեն միայն պիտի դառնամ, երբ ճշմարտապէս ազատական և սահմանադրական կառավարութիւն մը հաստատուի»։

ՕՍՄ. ՇՈՒՈՆԵՆԱԼԱԳԻՆ ԸՆԿ.

Ինչպէս յայտնի է, Երեսփ. Ժողովը արտօնած էր 500,000 օսմ. ոսկիի փոխառութիւն մը կնքելու, օսմ. չոգենաւային Ընկերութիւնը (նախկին Մահիուսէ) վերակազմելու համար։ Այդ գումարը չէ գանձուած դեռ և Ամերիկեան նախարարութիւնը աւարտելու վրայ է այդ փոխառութեան մասին կատարած բանակցութիւնները։ Պայմանագրութիւնը պիտի ստորագրուի երկսական նախարարին վերադարձէն յետոյ։ Օսմ. Կայս. Պանքան, Սեպտիկի Պանքան և ուրիշ սեղանաւորական հաստատութիւնն մը այդ գումարը պիտի հայթայթեն։

Ա.ՓԻԹԵՆԵԱՆ ՏՐԻԳՈՒԱՅՈՑ ՄԱՆՈՒ

Հռոմէն «Բարի Ժուրնալ»ի կը գրեն թէ զինուորական շինչանակներու մէջ չբաւնող զրոյցներու նայելով, Ափրիկեան Տրիպոլիս հրատարակուող «Էլ-Մրբատ» լրագիրը իտալական բանակին դէմ յողուած մը հրատարակած ըլլալուն, իտալական կառավարութիւնը գոնացում կը պահանջէ։ Կ'ըսուի թէ Իտալիա մարտնաւ մը պիտի զրկէ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ ջուրերը։

ԱՐԻՍԹՈՒԼԻԻԻՆ ԱՊԱՍԱՄԱՐՆԵՐԸ

Մինիսէֆիզէ հասած պաշտօնական լուրերու նայելով, բանակը եռ առած է Մայա ամրոցը, որ Սաատան փաշայի զաւակին կողմէ պրաւուած էր։ Վաչա մը և հրետանի մը կը գրաւեն բերդը։ Ապրատանները, թուով 500ի որոնց 200ը զինուած և մնացեալը կին և տղայ, դէպի Նասրիէ ուղղուած են։ Բոլոր ցեղերը ցրուած են։ Բանակին յաղթանակը կատարեալ է։

ԿԱՅԱՐՈՒԹԻՒՆՆ ՍԼԱՄԼԻՆԻ ՄԷՋ

Թուրք թերթ մը կ'ըսէ թէ կասարեալ համաձայնութիւն գոյացած է Եէմէնի արշաւանատարին հրամանատար Իզզէթ փաշայի և Իմամ Եահեայի տեղակալ Հէյիս Նասիր Մէլգուտի միջև։ Այդ համաձայնութեան ջնորհիւ, այսուհետեւ արիւնահեղութիւնն պիտի խուսափին Արաբիոյ Իսլամները, հայրենիքի բարիքին աշխատելու համար միասին։ Իզզէթ փաշա և Իմամ Եահեայի տեղակալը Թոզէ զիւղին մէջ կնքած են այդ համաձայնութիւնը։

** Նախարարաց Խորհուրդը Իզզէթ փաշայի արտօնութիւն տուաւ Եէմէնի ու Ասիրի պարտադնց և զեղծարար պաշտօնատարները պաշտօնակ ընելու։ Նախարարաց Խորհուրդի այդ որոշումը կայս. իրատէով վաւերացուեցաւ։

ՕՍՄԱՆ ՆԱՒԱՏԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐԸ

Օսմ. նաւագործարանները Իզմիթ փոխադրելու խնդիրը ուսումնասիրելու համար յանձնաժողով մը կազմուած էր սակէ առաջ։ Այդ յանձնաժողովէ ծովային նախարարին հետ տարակարծիք է։ Յանձնաժողովը կ'ուզէ որ փոխադրութեան գործը օսմ. Ընկերութեան մը յանձնուի, մինչ նախարարը անդրադարձան ընկերութեան մը յանձնելու կողմն է։ Այդ անհամաձայնութիւնը պիտի հարթուի նախարարին Պոլիս դառնալէն յետոյ։

ԳԱԼԱԼԻՃԻՆ ԴԻՐՔԸ

Պատերազմ. նախարար Մահմուտ Շէվքէթ փաշա գալիճի կացութեան մասին սա յայտարարութիւնը բրած է «Տոյչէ Թակէս Զայթունկի»ի Կ. Պոլսոյ թղթակցին. «Դանիճին փոփոխութեանը վրայ ո՛չ ոք կը խորհի։ Կը փափաքիմ որ ընդդիմադիր կուսակցութիւնը յաջողի արտասովոր նիստ հրաւիրել Երեսփ. Ժողովը։ Այն ատեն կարելի պիտի ըլլար այդ կարգի գումարումի մը յաջողութիւնը տեսնել և զայն ձեւ բերելու ուխտաւորներէն ազատել։ Սխալ է այն լուրը թէ մինչեւ 45 տարեկան եղող ոչ-իսլամներուն ցուցակը պահանջուած ըլլայ։»

ՊՈԼՍՈՅ ՀՐԹԱՐԱՆԱՒՆԵՐԸ

Մայրաքաղաքիս ֆրանսական դաղութին պատկանող բարեսէր կիներու նախաձեռնութեամբ բացուած հանդանակութիւնը արդիւնաւորապէս առաջ կը տարուի։ Առեւտրական մեծ հաստատութիւններ զանազան զգեստեղէններ կը նուիրեն ի նպաստ հրկիզեալներուն։ Նուէրները կ'ընդունուին ֆրանսական հիւպատոսարանը։

** Երեսփոխան Ասմէա Նեսիմի պէյ, որ նպաստաստոյց յանձնաժողովին անդամ է, առջի օր պոյտա մը կասարեց այն թաղերուն մէջ, ուր կը գումարուին օժանդակ մանախումբերը, վերահասու ըլլալու համար անոնց գործունէութեան։

** Ասմէա Ռիզա պէյի նախագահութեան ներքեւ գտնուող յանձնաժողովը կ'աշխատի այրած թաղերու վերաշինութեան ձեռնարկել փութով, սեփականատէրերու իրաւունքները և չարերը նկատի առնելով։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

ԱԿԱՄԱՑ ԱՄՈՒՍՈՒՈՒԹԻՒՆ.— Նարը (Ակամբգ) գիւղէն Միսիրէ անուն թրքաբնակ մը Հիւսէին անուն մարդու մը հետ նշանուած էր։ Նոյն գիւղէն Ակամա քանի մը ընկերներու հետ անցեալ Յունիս 2ին կէս գիշերուն Միսիրէի տունը կը մտնէ քանի կերպով։ Այդ թշուառականները վիրաւորէ յետոյ աղջիկը, մայրը և երկու քոյրերը, լեռ կը տանին Միսիրէն և հոն կը բռնարարեն անոր պատիւը։ Յետոյ Ակամա անուն անձի մը հետ կ'ամուսնացնեն զայն, տեղւոյն նախկին ապառնալով։ Հիմա խեղճ կինը կ'ուզէ Պոլիս գալ և բողոքել այդ քանի ամուսնութեան դէմ, բայց թող չեն տար։ Տեղական իշխանութիւններուն մօտ բրած դիմումներն ալ ապարդիւն մնացած են։ Միսիրէ կը խնդրէ որ ոստիկանական պաշտօնեայ մը զրկուի, իր գործը քննելու համար, քանի որ Պոլիս գալը անկարելիութեան մատնուած է։

ԻԶՄԻՐԻ ՄԷՋ ԴՈՐՕՍԱԴՈՒԼ.— Իզմիրի մէջ սայլապանները գործադուլ ընելով փոզոցներուն մէջ պատած են «տավուլ զուռնա»յով։ Գործադուլ ընողները ընդհարումներ ունեցած են աշխատող սայլապան ներուն հետ։ Մէկ հոգի ծանրապէս վիրաւորուած է։

ՈՃԻՐՆԵՐՈՒ ՇԱՐՔ ՄԸ.— Մակեդոնիոյ Բօլիրոզիկ Ափիրէ գիւղին մէջ քսան տարիէ ի վեր քաշուած կանգ մը կ'անցընէր Բաքա Եէրասիմս անուն վանական մը, իր պարտէզը մշակելով։ Վերջերս խեղճ մարդուն դիակը գտնուած է իր խրճիթը, ածխացած վիճակի մէջ։ Զարգործներ անոր բնակարանը մտնելով դրամ պահանջած էին։ Վանականը մերժած էր, ըսելով որ դրամ չունէր։ Ատոր վրայ, չարագործները կախնդած էին զայն։ Յետոյ իւղով ծեծած ու կրակի ածուած էին։ Հէգ մարդը ա՛ռելի չարչարանքներու մէջ մնուած է, դրամին պահած տեղը ցոյց տալով, ուր յետոյ զուռ միայն կար։ Զարգործնները այդ դրամը առնելով կծիկը դրած են։

**Լիւլէյի Պուրկազի մէջ Եաչար անուն մարդ մը երեք ամիս առաջ ձգած էր իր կինը՝ Հանիֆէն։ Վերջերս Հանիֆէ ուզելով զաւակները տեսնել, գիւղ կը գանայ ու ազգականներէն մէկուն տունը կ'երթայ։ Եաչար կարծելով որ տղաքը առնանդելու եկած է, տունը կը հրաւիրէ իր նախորդ կինը։ Հանիֆէ հաղիւ տունէն ներս մտած, Եաչար կացինի հարուածով չորս տեղերէ կը վիրաւորէ զայն։ Խեղճ կինը գետին կը փռուի անկենդան։ Ոճրագործը անոր գլուխը լաթով մը ծածկելէն յետոյ, սրճարան։ կ'երթայ հանդարտօրէն։ Դրացիները նշմարած ըլլալով ոճիրը, ձերբակալել կուտան այդ վայրագ տիսկնը։

ԱՀՌԵԼԻ ԱՐԿԱՍ.— Եէմէնի մէջ հրբական հարանիք մը եղերական վախճան ունեցած է։ Եահնա անուն հրեայ խանութպան մը, Սինան գիւղէն, որ իր տան մէջ թեղանօթի վառօդ կը պատրաստէր, վերջերս հարանիքի հրաւիրած էր իր բարեկամները և ծանօթները։ Հարսանիքի զուարճութեանց ատեն տան մէջ գիշերամ վառօդը կրակ առնելով, ամբողջ հարսնեւորները, 28 հոգի, սպաննուած են պայթման հետեւանքով։

ԽԱՐԴԱԽՕՏԹԻՒՆ.— Անցեալ օր գերեզմանոց մը երթալու համար, եպարքոսին քարիմը չինկ տուած և ստորագրութիւնը կեղծած էր։ Այդ խաբեան պատերազմական նախարարին ալ այցաքարթին կեղծը պատրաստել տուած ըլլալուն, դատական իշխանութեան յանձնուած է։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ.— Քանի մը օր առաջ Սկիւտարի մէջ լուր եղած էր թէ Մանասիրը Ջաղ եղած է։ Քննութեամբ հաստատուած ըլլալով որ Հայ մը՝ է այդ սուտ լուրը տարածողը, ձերբակալուած է։ Այդ անձին ինքնութիւնը չէ հաստատուած դեռ։

ՊՕՄՊԱՑՈՎ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄ.— Իզմիրի թերթ մը կ'ըսէ թէ անցեալ գիշեր անձնասպան մարդիկ պոմպա և հրաղէն արձակած են Գարապուրնի գայմակամ Մէհմէտ Ֆայիզ էֆ.ի բնակարանին վրայ։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն բացած է։

ՊՈՏՈՒՀԱՆԷՆ ՎԱՌ ԻՆԿԱԾ.— Բեռա, Գումպարաձը Եօզուչու, ուր որ տարու աղջիկ մը պատուհանին փեղկը բացած ատեն վար ինկաւ ու վայրկենապէս մեռաւ։

ՍԱՄԱԹԻՈՅ ԳԷՊՔԸ

Երէկուան «Թէրճիմանը Հագիգաթ» գրեթէ երկու-երիս սիւնակ կը նուիրէ Սամաթիոյ ծանօթ դէպքին, որով երկու հայ երիտասարդներ չարաչար խոչանգուած էին ոստիկանական պաշտօնեաներու կողմէ։ Թուրք թերթը իր կատարած ակնարկ։ քննութեան համաձայն բողոքին կը հերքէ խոչանգումի պարագան և «Սամաթիոյ վէպը» կը յորջորջէ այդ դէպքը, իբրեւ թէ բոլորովին յօրիւրուած ըլլար ան։ Թուրք թերթը ըսելէ յետոյ թէ բոլորովին խեղաթիւրուած է դէպքը, իր ուղածին պէս կը պատմէ զայն, պատասխանատուութիւնները թեթեւցնելու և դէպքին առաջ բերած ազդեցութիւնը մեղմացնելու համար։ Շատ հաւանական է որ իր արժանահաւատ տեղեկութիւնները քաղած ըլլայ նոյն իսկ այն ոստիկանական պաշտօնեաներէն, որոնք այդ չարաստակութեանց տխուր հերոսներն են։ Մտիկ ընենք «Թէրճիման»ի չարտուած պատմութիւնը, որ անդամ մըն ալ ի վեր կը հանէ սահմանադրական ոստիկաններուն խղճամիտ պաշտօնավարութիւնը և անխծծելի պարտաճանաչութիւնը։ Լեւոն Բարսեղեան և Գրիգոր Գալաստեան գինով վիճակի մէջ սրճարան մը երթալով, կրամաֆոն նուագել կուտան։ Ոստիկան մը, որ հոն կը գտնուէր, ձայն չի հաներ, անոնց զուարճութեան արգելք չըլլալու համար։ Սակայն Լեւոն և Գրիգոր կը սկսին «նաղարա» արձակել ու խոչանգումներու ընել։ Ոստիկանը գիտել կուտայ որ գիշերանց թաղեցիները անհանգիստ չընեն։ Այդ միջոցին հոնկէ անցնող երկու պահակ ոստիկաններ, Գարթալը Ալի և Բիլալ, սրճարանին դուռը երթալով կ'ըսեն. «Ալ կը քաւէ, լուցէ՛ք»։ Այդ ազդարարութեան վրայ, Լեւոն և Գրիգոր այդ ոստիկանաց պաշտօնեաներուն երեսին կը պռատն։ «Հին բէժիմի էսպիոնիներ»։ Լեւոն և Գրիգոր պահպանոց երթալու կը հրաւիրուին, բայց անոնք հին բէժիմի հասցէին լուսանքներ արձակելէ յետոյ, ոստիկանական պաշտօնեաներն ալ կը նախատեն։ Նոյնպէս ոստիկաններուն կը սպասնեն սա խօսքով. «Հագուստներդ հանեցէք և յետոյ եկէք, եթէ ոչ...»։ Ոստիկանը կը ստիպուի սուլիչը չալել։ Մէրքէզ մէջտեղը և ժանդարմներ կը հասնին։ Այդ միջոցին Լեւոն ու Գրիգոր կռուի կը պատրաստուին։ Եւ ահա կռիւն է կը բրթի։ Երկու հայ երիտասարդները կը Ջանան ոստիկանական պաշտօնեաներուն թուրերը խլել ու ծանր նախատինքներ տալով անոնց զլուխն։ Այդ ազմուկի միջոցին ժողովուրդը կը հաւաքուի։ Գրիգոր ու Լեւոն, հակառակ իրենց ընդդիմութեան, պահանոց կը տարուին ու տնեակի մը մէջ կը բանտարկուին։ Երկու երիտասարդները հոն կը սկսին սենեակին դրան կիպեր տալ որ ի վերջոյ խորտակելով կը բացուի։ Լեւոն փախած ատեն կ'ուզէ Շապան անուն ոստիկան-զինուորի մը մազկիսան հրացանը խլել ձեռքէն, բայց չի յաջողիր և ոստիկան-զինուորէն հրացանի բռնով կը հարուածուի։ Այս միջոցին առուտ կ'ըլլայ և ոստիկանական թուղթերը պատռտուելով երկու հայ երիտասարդները կեղբ. ոստիկանատուն կը զրկուին։ Հոն երաշխաւորութիւն առնելով Գրիգորէն ու Լեւոնէն, արտաքին զանուն։ Այս

ԱՊՏԻԻԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԷՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԾԷԿԷՌԱՑԷ ՍԱՍ

ԱՊՏԻԻԼ-ՀԱՄԻՏ ԳՈՀ Է

ԳԼՈՒԽԱՒ.

Զիա փաշա առաւ զայն, երկարօրէն դիտեց հասկցողի մը պէս և ըսաւ.

— Հրաշալի՛ քան է... առնուազն հինգ հարիւր ոսկի կ'արժէ։

Եւ տուփը վերադարձուց Անդլիացիին՝ տարօրինակ ակնարկ մը ուղղելով անոր երեսին։ Մաք Լայն հասկցաւ այդ ակնարկին նշանակութիւնը։

— Կը կարծէք որ այս նուէրը մեր սկսած խօսակցութեան վրայ ո և է ազդեցութիւն մը կրնայ ունենալ, ըսաւ։

— Երբեք այդպիսի նախատինք մը ընել ձեզ մտքս չեմ անցներ, պատասխանեց Թիւնապանը, ուզելով մեղմել իր կասկածոտ ակնարկին յառաջ բերած անհաճոյ տպաւորութիւնը։

— Ուրեմն չարունակենք մեր խօսքը... կ'ըսէիք թէ կ'ուզէք որ ասկէ ետքը չէզոք գիրք մը յունեմ պատահելիք դէպքերուն հանդէպ։

— Ճիշդ այդ ծառայութիւնը պիտի խնդրեմ ձենէ։

— Բայց գիտէ՞ք թէ որքան կը դժուարացնէք իմ կացութիւնս... ահա՛ Վեհապետ մը որուն ծառայութեան մէջ պաշտօնավարելու յանձն առած եմ, որ զիս առտուօրէն կը վարձարէ, որ ամէն տեսակ պատիւներով կ'ողողէ և կ'ուզէք որ անոր դէմ դանեմ... միթէ ուղղամտութեան գործ է այս։

— Երբեք դանելու առաջարկութիւն չենք ըներ ձեզ, այլ միայն չէզոք մնալու, բանի մը չմասնակցելու և թոյլ տալու մեզ որ մեր ձեռքը եղած միջոցներով վրէժնդիր այն ընկերները որոնք անգութ և անողոք բռնաւորի մը ճանկը ընկած են։

— Իրենց յօժար կամքով, աւելացուց Մաք Լայն։

— Այո՛, իրաւ է որ իրենց յօժար կամքովը սեզի ունեցաւ այս ձերբակալութիւնը, չարունակից Զիա փաշա, բայց որպէսզի մեր պատրաստած ծրագիրը կատարեալ իրագործուի, պէտք է որ այդ չորս անձերը ձերբակալուին։ Ես՝ Մաք Լայն ոտքի երթ և սկսաւ ժուռ գալ սենեակին մէջ, խորին մտատանջութեան մը մատնուած։ Իր կեանքին մէջ երբեք չէր գտնուած այսպիսի երկիմի կացութեան մը մէջ։ Երբեք չէր պատահած որ պէտք ունենայ համաձայնելու կամ դիտակցելու իր հետապնդած անձերուն հետ։ Ու այս բանը կը նեղէր, կը սրտմտեցնէր զինքը։

— Լաւագոյն է որ անմիջապէս մեկնիմ ըսաւ ինքնիրեն, այո՛, ուրիշ ճար չի կայ։

Զերբակալութիւնը կատարուեցաւ, հետեւարար ինձ յանձնուած պաշտօնը լրացած է...։ Ասկէ ետքը հոս մնալով դիրքս վրանդիկ զատ բան մը չեմ կրնար ընել։

Այս խորհրդածութիւնը ինքնիրեն ընկէ ետքը, Մաք Լայն դարձաւ Թիւնապանին քով, ափտուն մը վրայ նստաւ, երկու ձեռքը ծունկերուն վրայ դրաւ և վճռական ձայնով մը ըսաւ.

— Մէկ ճար մը կայ բոլոր այս կնճիռները լուծելու և ամէն ինչ դիւրացնելու... այն է իմ անմիջական մեկնումս... վաղը առտու կը վերադառնամ Լոնտոն։

— Ընդհակառակը ձեր հոս մնալը անհրաժեշտ է մանաւանդ անձերուն պաշտպանութեան համար, պատասխանեց Զիա փաշա։

— Բայց ես չեմ ուզեր իմ աղատութիւնս կաշկանդել ձեր չարունակ համար, դոչեց Մաք Լայն ձայնը բարձրացնելով։

— Սակայն դուք մեր աղատութիւնը կաշկանդելիք ձեր չարունակ համար, պատասխանեց պաշտօնական Թիւնապանը ինքն ալ ձայնը բարձրացնելով։

Այս պատասխանը այնքան բուռն ու անսպասելի էր որ Անդլիացին չփոթեցաւ և չկրցաւ անմիջապէս խօսք մը գտնել ըսելու։

Զիա փաշա օգուտ քաղեց իր խօսակցին այս կացութենէն և չարունակեց.

— Այո՛, պարոն Մաք Լայն, ձեր խղճին կը թողում ամէն բան... եթէ խնդիրը սովորական ոճրագործներ ձերբակալելու վրայ ըլլար, անշուշտ խղճի հանդարտութեամբ այժմ կրնայիք վերադառնալ ձեր հայրենիքը և հոն ձեր կնոջ ու զաւակներուն հետ վայելել ձեր ստացած վարձքն ու նուէրները, բայց ա՜հ դուք ալ կը տեսնէք որ այն մարդիկը զորս հալածելու համար Պոլիս կանչուեցաք, ա՛չ թէ ոճրագործներ չեն, այլ ընդհակառակը անձնազոհներ՝ որոնք մարդկութեան մեծագոյն ոճրագործին դէմ պայքար մղելու և իրենց թշուառ հայրենիքը վերականգնելու համար ամէն բան թողած, ամէն զրկանքի յանձնառու եղած, կռիւ կը մղեն։

Թիւնապանը յուզուած կանգ առաւ և Մաք Լայնի երեսը նայեցաւ ակնապիշ։

Անդլիացին իր ծխափողը ուժով մը քաշեց, մուխը դէպի ձեղունը արձակեց և ըսաւ.

— Հա՛ պիտի մնամ։

— Շնորհակալ եմ ուրեմն, պատասխանեց Զիա փաշա։

ՍԱԼԻՇԱ ՀԱՆԸՄԻ ՀԱՐՑԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԳԼԽԻՆ Ը.

Այն ընդարձակ սրահը որ արտասովոր Ատեանի մը փոխուած էր չորս ձերբակալուածներու դատելու համար, երբոյզի այն յարկաբաժինին մասը կը կազմէր որ Ապտիւլ Համիտի բնակութեան յատկացուած էր և որ կահաւորուած էր մանաւոր շքեղութեամբ մը։ Այս գահիճը ակնաւոր տիւրերու ընդունելութեան կը ծառայէր և շատ հաղուագէպ պարագաներու մէջ կը բացուէր։

Հարցաքննութիւնները այդ սրահին մէջ կատարելու հրաման տուաւ ան պէս, փութով պէտք եղած պատրաստութիւնները տեսնուեցան։ Սենեակին մէկ անկիւնը շեղակի մեծ գրասեղան մը բերուեցաւ կիսարտրակ ձեւով և չորքը տասներեքի չափ թիկնաթոռներ չարուեցան։ Ցետոյ, այդ գրասեղանէն երկու մէթր հեռաւութեամբ, վարագոյրով ծածկուած դրան մը քով ուրիշ թաշտատ սեղան մը դրուեցաւ, որ պիտի ծառայէր իրրեւ ամբաստանեալներու նստարան։

(Շարունակելի)

բռնադրջսիկ պատմութիւնը պարզապէս ծիծաղաշարժ է։ Մարդ որչափ մտմտելու է, հուսալու համար որ ոստիկանական պաշտօնեաներու վրայ յարձակում գործող և անպէտ յիշոցներ ընող երկու անձեր առանց ծեծի ու խոշտանգումի դուրս կը հանուին պահականոցէն ու ազատ կ'արձակուին երաշխաւորութեամբ, իբր թէ թեթեւ օրինազանցութիւն մը գործած ըլլային։ «Թէրճէմանը Հաղիպալի» ապահովաբար ինքզինքը ամենէն քաղաքակրթեալ երկրին մէջ կը կարծէ, և ոստիկանութիւնն ալ տիպար ու անքննադատելի, երբ կ'բռնէ թէ հայ երիտասարդները չեն խոշտանգուած բնաւ։ Թուրք «Յովէն» թերթը այդ երաղով թաղ օրորուի, գիտակից ինքնախաբութեան մը անձնատուր, որպէսզի անգամներ քաջալերուին և ամէն ազօրինութիւն գործեն օրէնքի անունով։ Ի վերջոյ «Թէրճէման» երկու հայ երիտասարդներուն կրած դատապարտութիւնները կը թուէ։ Վեւեն 22 անգամ դատապարտուած է, ոստիկանական պաշտօնեաներ ծեծած և նախատած, ապակիներ կոտրած, գողութիւն և զէնքով սպառնալիք ըրած, մարդ վիրաւորած և դատարկապորտ եղած ըլլալուն համար։ Ասոնք Սահմանադրութենէն առաջ կրած դատապարտութիւններն են։ Տամբէնդ տարուան դատապարտուած ըլլալով յուլիս 10ին կ'ելլէ բանտէն։ Իսկ Սահմանադրութեան հռչակումէն յետոյ երեք անգամ կը դատապարտուի։ Ընկերը, Լեւոն, հինգ դատապարտութիւն կրած է ծեծի, վիրաւորման, լեզուագարութեան և սպառնալիքի համար։ Ու զարմանալի բան, այս վաղմի չարագործները ազատ կ'արձակուին երաշխաւորութեամբ, հաւատալի իրենց ծանր յանցանքներուն։ Պատճառը ինչ է արդեօք։ Խոշտանգուած ըլլալնին։ Կ'ուզենք հաստատել։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

Աշգ. ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻ

ԵՐԷԿԻ ՆԻՍՏԸ

ՕՍՄԱՆ ՓԱՇԱՅԻ ԴԷՄ

ԱՋԳ. ԺՈՂՈՎՈՒՐ ԲՈՒՌՆ ԿԵՐՊՈՎ ԿԱՐՏԱՅՏՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՆԱՁԵՒ

ԶԱՐՍԱՆՇԱՒԻ ԽՆԴԻՐԸ և ՏԵՂԱՊԱՀԸ

Ազգ. Երեսփ. Ժողովը երէկ գումարուեցաւ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ, առանձնութեամբ Հրանտ էֆ. Ասատուրի։ Նիստը բացուեցաւ ժամը 3. 10ին ի ներկայութեան 41 երեսփոխանիներու։

Օրինաւոր բացակայ նկատուեցաւ Երուանդ էֆ. Խորասան՝ իր տիւանդութեան պատճառաւ։ Ընդունուեցաւ հրաժարականը Գեղամ. Ժողովէն, Յակոբ էֆ. Սիմոնոյեանի։

Մէյն ի տեղեկութիւն արձանագրուեցաւ Թիֆլիսի Առաջնորդին մէկ նամակը որով կը պատասխանէր թէ՝ Օրմանեան Սրբազ. խնդրին առթիւ Թիֆլիսէն զրկուած նամակին ստորագրութիւնները չի կրնար վաւերացնել, քանի որ ոմանք բացակա են և ոմանք ալ ռուսերէն ստորագրած են և գուցէ տեղեկութիւն իսկ չունին գրուածքին բովանդակութենէն։

Համարակալութեան դիւանին զրկուեցաւ նախորդ եռեւմտեան դիւանին պաշտօնավարութեան երկրորդ տարուց հաշուեցոյցը։

Մարկոս Նաթանեան գրով մը կը յայտնէր թէ կրթական այլեալ խնդիրներու մասին ապէ առաջ կառավարութիւնը վեց ամիս պայմանաժամ տուած էր. և հիմա որ պայմանաժամը լրանալուն մօտ է, կ'բնսէր, ինչ ըրած է Վարչութիւնը։

Տեղապահը պատասխանեց թէ՝ Վարչութիւնը այդ խնդիրը միշտ կը հետապնդէ և եթէ Ժողովը ուզէ պիտի չարունակէ հետամտիլ կամ առանձին և կամ միւս պատրիարքարաններու հետ համատեղութիւն։

Խորոլեան Հայկակ դիտել տուաւ որ այս խնդրի մասին հարկ չկար հրապարակային վիճաբանութիւն բնելու և պէտք էր որ Վարչութիւնը ինք առանձին պատգէր այս խնդրով։ Նոյնիսկ իմաստութիւն չէր, ըստ, հոս խօսել այս խնդրին վրայ։

Ժողովը որոշեց Վարչութեան ուշադրութեանը յանձնել այս խնդիրը։

Հմայակ Սրբազան գրով մը մանրամասն կը պարզէր Միւշիր Օսման փաշայի գրգռիչ յայտարարութիւնները. մի քան միւսէ ցոյց կուտար անոր ամէն մէկ բառին մէջ լցուած թոյնը։

Դիտ այս նամակը չկրնայ ազդուած Սահնապետը հարցուց Ժողովին թէ՝ կ'ուզէ՞ որ նիստը դադրեցուն տեղի ունենայ։

Սակայն մասնաւորապէս Խորոլեան և Ճանկիւլեան պնդեցին որ պէտք է հրապարակային ըլլայ նիստը. մենք ոչ է բան պահելու պէտք չունինք կառավարութիւնէն և Օսման փաշայի դէմ կրնանք արտայայտուիլ։

Տ. Թէրզեան.— Առայժմ սպասենք կառավարութեան տեսնենք ինչ պիտի ընէ.

Զաւոնք (ամէն կողմէ).— Զենք կրնար յետաձգել.

Հմայեակ ասաց.— Պէտք չունինք զրուցնիկի ընելու. մենք անկիրճ օտանցիներ ենք և յանուն վիրաւորեալ հայութեան մենք խախտ էր ըողոքենք Թոմար Օսման փաշայի զրգռիչ խօսքերուն դէմ։

Հ. Խոճասարեան.— Դոնիսկի ընելու պէտք չկայ. մենք կրնանք հրապարակայնել մեր ցաւը. կ'առաջարկեմ կարդալ նախ Հմայեակ Սրբազանի գիրը։

Յետոյ կարդացուեցաւ Հմայեակ եպս.ի գիրը, որով իր ցասումը և բուռն բողոքը յայտնէէ յետոյ, կ'առաջարկէր որ նախ Ժողովը հանդիսաւոր կերպով իր ցաւը յայտնէ և բողոքը արձանագրէ։ Երկրորդ. խնդրն պատգամաւորութիւն մը զրկէ Բ. Դրան և պատերազմական Նախարարութեան մօտ, պաշտօնանկութիւնը պահանջելու այդ պաշտօնային և երրորդ կառավարութեան առաջարկել որ պաշտօնապէս հերքէ այդ զրգռիչ ճառին մէջ յայտնուած թունաւոր միտքերը։

Հմայեակ Սրամանց եւս նոյնիմաստ գրով մը կը հարցնէր թէ՝ ինչ ըրած է Վարչութիւնը։

Առենապետը գարձեալ առաջարկեց որ առանց վիճաբանութեան Վարչութեան զրկուի։

Զաւոնք.— Նախ պէտք է արտայայտուինք և մեր խորին զայրոյթը յայտնենք։

Խորոլեան.— Այս խնդիրը եթէ միայն Վարչութեան զրկենք, դրժած պիտի ըլլանք մեր պարտականութեան. ցաւեր ու բողոքներ կան որոնք պէտք է հրապարակաւ տեղի ունենան։ Օսման փաշա այնքան ուժեղ և բարձր դիրք ունի. որուն մէկ խօսքը կ'նայ հայկական Ջարդ մը առաջ բերել, դիցուք թէ Ջարդ չըլլայ. բայց նկատեցէք որ Միւշիր մը կը գտնուի որ հայերուն հաւատարմութիւնը կասկածի տակ կը դնէ, այն ժողովուրդին որուն ապահովութեան վրայ հոկողութիւն ունի։ Օսման փաշա այնքան ուժեղ և բարձր դիրք ունի. որուն մէկ խօսքը կ'նայ հայկական Ջարդ մը առաջ բերել, դիցուք թէ Ջարդ չըլլայ. բայց նկատեցէք որ Միւշիր մը կը գտնուի որ հայերուն հաւատարմութիւնը կասկածի տակ կը դնէ, այն ժողովուրդին որուն ապահովութեան վրայ հոկողութիւն ունի։ Մեր պատգամը մեր վրայ կը կասկածի։ Օրէնքը կըսէ որ նախ պէտք է այդ պաշտօնեան պաշտօնանկ և ըլլայ, եթէ կառավարութիւնը չընէ այդ բանը, այն ատեն ըսելի ինքն ալ համամիտ է. անոր պաշտօնեան ոչ միայն պէտք է պաշտօնանկ ըլլայ այլև զուրս հանուի օսմ. պաշտօնեաներու ցանկէն։ Մը՛ր օսմանցին է որ պիտի ծափահարէ Օսման փաշայի խօսքերը. ա՛վ վասնզ մը չինչմարեր այդ խօսքերուն համար։ Մենք հոս պէտք է արտայայտուինք ոչ միայն իբրեւ հայերու և իբրեւ օսմանցիներ պէտք է կատարենք այդ պարտականութիւնը։ Երբեք չենք կրնար հաւատալ անանկ կառավարութեան մը որ համամիտ գտնուի Օսման փաշաներու։ Պէտք է որ մեր բողոքը լսելի ընել ամէն կառավարութեան և ստոր մինակ անելը հոգ։

Տեղապահը.— Այդ առթիւ թղթիր մը գրուած է. եթէ կ'ուզէք մէկ մը կարդանք և պակաս մը եթէ սեմնէք աւելցուցէք։

Հմ. եպս.— Առիկ առաջ Զօհրապ օր մը աղաղակեց. «Վերցուցէ՛ք թղթիրները». ես ալ կը կարծեմ որ թղթերը չի զրեր այս հարցին մէջ. պէտք է մեր զայրոյթը յայտնել Սան պատգամաւորութեան մը միջոցաւ։

Ս. Վռամեան.— Պէտք չէ անուշադիր անցնիլ Օսման փաշայի այս խօսքերը։ Այս խօսքերը արտասանողը կը պատկանի այն բանակին որ ասկէ առաջ հայկական Ջարդերը կազմակերպած է։ Արդ, այլևս կը զրաւ երեւակայել թէ Միւշիրի մը խօսքերը ինչ ազդեցութիւն կրնան ունենալ։ Ես այն հաւատքը ունիմ թէ՝ Օսման փաշա, մը երբեք օսմ. քաղաքականութիւնը չի ներկայացներ։ Բայց այս բանը պէտք է կառավարութիւնը յայտարարէ պաշտօնապէս՝ անուղղակի և որոշ կերպով։ Մենք այս պարագան պէտք է պահանջենք կառավարութենէն։

Հմ. Սրամանց.— Պէտք է նախ կառավարութիւնը տա կէտը լուսաբանէ թէ՝ ինչով կ'արդարացնէ և կը բացատրէ իր ուրախութիւնը։ Օսման փաշա մը պարզ սպաս մը չէ. և մանաւանդ երբ այս ամէնը կը յայտարարուին Տարօնի երկրին մէջ, կրնաք երեւակայել թէ՝ այդ սեռակ լուրթիւններ ինչ ազիտաբեր հետեւանքներ կրնան ունենալ։

Դրիզորիս վրդ.— Պէտք է Ազգ. Ժողովը իր գիտենէ կոչէ յայտարարութիւն մը հանէ խստիւ մերժելու համար Օսման փաշայի այն խօսքերը թէ՝ Հայերը Օսմ. Սահմանադրութեան համար չէ որ աշխատած են, այլ թագաւորութեան։ Պէտք է պահանջենք որ կառավարութիւնը Հիլմի փաշայի Դանիլեան ըրածին նման պաշտօնական յայտարարութիւնով մը հերքէ այս ամէնը։

Վ. Թէքէեան.— Ազգ. Ժողովին մէջ երկու կարծիք չկայ երբ խնդիրը այսքան ծանրակշիռ է. ես կ'առաջարկեմ որ Բարձ. Ժողովին յանձնելէ առաջ. մենք մեր ցաւը, յուզումէ և ցասումէ արտայայտենք Օսման փաշայի գրգռիչ խօսքերուն դէմ։ Եւ մենք համամիտ ենք որ այս իմաստով բանաձեւ մը քննարկուի։

Հ. Խոճասարեան.— Ազգը միակամ է այս խնդրին մէջ. արդէն ազգ. ժողովը բուռն արտայայտութիւններ ըրաւ. բայց ես կ'առաջարկեմ որ Վարչութիւնը չաբտնակէ իր դիմումները։

Ճանկիւլեան.— Մենք Քիւրա տարբին հոգեկանութեան գլխակ ըլլալով. պէտք է բուռն արտայայտութիւններ ընենք այս առթիւ. կառավարութեան այս լռութիւնը չարագուշակ է. և կը վախնամ որ զրժբախտութեանց գոյժեր սատանք։

Ե. Պէնիր.— Անհնար մը կրնայ կասկածել ուրիշի մը վրայ. բայց երբ պատասխանատու քարէր պաշտօնատար մը հաւատարմութիւն և արդարութիւն զբաղեցնող երկրի մը մէջ դոյութեան իրաւունք չունեցող Համիտիէները կը պաշտպանէ և կառավարիչ քահանաներուն Դաշնակցութիւնը վերցնել, որպէսզի Համիտիէները վերցուին, այն ատեն որ խնդիրը ծանր համեմատութիւններ կանէ։ Արդեօք օրինաւորապէս կազմակերպուած և կառավարութենէն վաւերացուած ընկերութիւն մը և համիտիէ նման ապօրէն բանակ մը նոյն գծին վրայ կը գտնուին։

Ճանկիւլեան.— Ո՛չ միայն Դաշնակցականները այլ ամբողջ Հայերը չէին կրնար...

Յակոբ Պէնրի.— Արդարութիւն և հաւատարմութիւն եթէ կան այս երկրին մէջ պէտք է վերնան համիտիէները։ Սահմ. կառավարութիւնը ո՛չ միայն պէտք է հերքէ այս ամէնը, այլ պէտք է խստիւ պատժէ այդ պաշտօնեան։

Գնել վրդ.— Ոչ մէկ բան հայ ժողովուրդին յուզումը կը հանդարտեցնէ, որքան պաշտօնական հերքմնագիր մը. ես գտնուած եմ և գիտեմ հիմայ թէ՝ ինչ դառն վիճակի մէջ են Մուշի և չրեակա։ Նոյնը Հայերը՝ Օսման Փաշայի այս գրգռիչ խօսքերէն յետոյ երեւակայեցէք թէ որպիսի հոգեբանական վիճակի մէջ կը գտնուին այդ խեղճերը։ Պէտք է մեր ցասումը յայտնենք և պահանջենք օսմ. դատիճին որ միասին հերքէ բոլոր բուռածները և պաշտօնական ընէ այդ պաշտօնեան։

Մ. Հայկազ.— Մենք ամէն կերպով կրնանք բողոքել Օսման Փաշայի դէմ թէ դաշնիէն մէկ անդամն իսկ ըլլայ անոր դէմ ալ կը բողոքենք ըստ օրինի։ Այս ժողովը Հայ ազգին ներկայացուցիչն է և հիմա մեր բերնով բուռն կերպով կը բողոքէ այդ խօսքերուն դէմ։

Յետոյ կարդացուեցաւ Ա. Վռամեանի և Հ. Խորոլեանի կողմէ ներկայացուած բանաձեւ մը։

Ս. Հաճեան.— Պէտք չէ միայն նկատի ունենալ այդ Օսման փաշան, ատոր նմանները շատ կան դժբաղդաբար, նկատի ունենք որ նախորդ հայկական ջարդերու միջոցին ալ միւշիր Շաքիր փաշա մը այսպէս չըլլանը ըրաւ նախապէս հայկական նահանգները և յետոյ սկսան կոտորածները. ես կը վախնամ հիմա ալ և պէտք է այս կէտն ալ չեչուի բանաձեւին մէջև կառավարութեան ուշադրութեանը յանձնուի։ Վ. Թէքէեան ես առաջարկեց որ բանաձեւին մէջ աւելցուի նաև «մասնաւորաբար հայ տարբին դէմ յոյժ վտանգաւոր» նախադասութիւնը։ Հինգ վայրկեան դադարէ վերջ Նիստը վերաբացուեցաւ։ Նախ կարդացուեցաւ սրբագրուած բանաձեւը և ժողովը միաձայնութեամբ ընդունեց զայն։ Անաւարտիկ այդ բանաձեւը։

«Ազգ. Ժողովը իր բուռն ցաւը և յուզումը կը յայտնէ Դ. զօրարանի ընդհ. քննիչ Միւշիր Օսման փաշայի կողմէ Մշոյ Խասգիւղի մէջ վերջերս Հայերուն և Քիւրտերուն ներկայութեան արտասանուած օսմ. զանազան տարբեր իբրու դէմ գրգռող մասնաւորաբար Հայոց համար յոյժ վտանգաւոր խօսքերուն առթիւ, վստահ է թէ Օսմ. Սահմ. կառավարութիւնը գնահատելով բոլոր օսմ. Հայոց այս արդարացի յուզումը, պիտի փութայ հերքաբարեալ մերժել և դատապարտել Օսման փաշայի արտայայտած այս գաղափարները, ի զարձ դնելով այս մասին օրինական տարամարութիւնները։» Ժողովը յոյժ անցաւ երեսփոխան Սմբատ Բիւրատի մէկ տառաջարկին որով կը խնդրէր որ Տեղապահը բացատրութիւն մը տայ «Ազատամարտ»ի մէջ իր մասին գրուած յոդուածի մը համար որ կրսուէր թէ ներքին գործոց նախարարին ներկայութեան յայտարարած է թէ՝ Զարսանճաղի հոգալին խնդրին մէջ Հայերը իրաւունք չունին և Դաշնակցականներն են ժողովուրդը գրգռողները և այլն։ Տեղապահ Սրբազանը երկար բացատրագրով մը լիակատար անկեղծութիւններ տուաւ խնդրոյն նկատմամբ, հերքելով իրեն վերագրուած խօսքերը։ Ժողովը գոհացուցիչ գտաւ Տեղապահին բացատրութիւնները և փառաւորութիւն յայտնեց Ն. Սրբազնութեան։

Նիստը փակուեցաւ ժամը 6ին։

ԹԱՏՐՈՆ

Այս գիշեր Սկիւտարի ամառնային թատրոնին մէջ ընտանեկան չքեղ երեկոյթ մը պիտի տրուի Մնակեան էֆ.ի թատերախումբին կողմէ և նախաձեռնութեամբ Սահմ. Բանկային կուսակցութեան Սկիւտարի Ակումբին, որուն «Տարօն» ընթերցարանին ի նպաստ սարքուած է ներկայացումը։ «ԲԱՐԻՇԻ ԱՂԲԻՍՆԵՐԸ» յուզիչ և ծանօթ տարը պիտի ներկայացուի։ Մէկ տարի ծիծաղաշարժ զուգէտ մըն ալ պիտի ներկայացուի։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱԼՊԱՆԻԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

ԿՈՒԻՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ

Շրջտարային առջի օրուան թուով պատերազմական նախարարութեան քաջուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ըմբոստ Մալիսորները նոր յարձակում մը գործած են Ալբէկի շուրջը գտնուող զինուորներուն վրայ։

⁂ Շրջտարային ներկին գործոց նախարարութեան հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Գարատաղ ապստամբած Մալիսորները կ'ընդունին կառավարութեան պայմանները։ Սակայն Սէլբէի վրայ և Սէմ գեղին չրջանները դիրք բռնող ըմբոստներուն անձնատուութիւնը կասկածելի կը թուի։

⁂ Զէյթունի օսմ. գեսպանը Բասկորիցայի մէջ Մալիսոր պետերուն հաղորդած է Բ. Դրան զիջումները, ի ներկայութեան պատերազմական և ներքինգործոց նախարարներուն։ Յետոյ Գարատաղի ներքին գործոց նախարարը յայտարարած է թէ Նիքոլա թագաւորին վախքն է վերջացած սենեկ ապստամբութիւնը։ Ուստի յանձնարարած է որ Մալիսորները իրենց տեղերը դառնան, առանց մեկ ընելու օտար խռովարարներու թելադրութեանց։ Մէկ քանի օրուան մէջ քառասուն աւելի մալիսոր ընտանիքներ օսմ. հողը վերադարձած են։ Մալիսիայի մէջ քօլերան մեծ աւեր կը գործէ։

⁂ Զէյթունէն հասած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Գարատաղ զինուորական պարտաւորութիւններ կը տեսնէ, իբր թէ չատ մօտ ըլլար Թուրքիոյ հետ պատերազմիլ թուականը։ Սպաներուն զինուորներուն և հայթայթիչներուն դրամները կանոնաւորապէս կը վճարուին։ Առատ դրամ կայ երկրին մէջ։ Գարատաղցիները, որոնք այնքան ազգասէր են, ոչ մէկ բանէ զրկուած չեն հիմա։

ԱՊՏԻՒԼՐԷԶԱՔ ՊԷՏ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ

Պէսրիան փաշայի թոռը Ապտիլ Ըզիզաք պէյ, որուն գործած չահասակութիւնները Պարսկաստանի մէջ, ծանօթ են արդէն, Փիւրտիմանի իշխան հուչակուելու համար ինքզինքը, հիմա Եւրոպա կը գտնուի։ Ապտիլ Ըզիզաք պէյ իր ծրագրին յաջողութեանը համար գեսին կը պատրաստէ։

ԱՐԴԻ ՎԱՐԴԱՐԱՆ

ՍԱՆԿՊԱՐՏԷԶ — ՆԱԽԿՐԹԱՐԱՆ - ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ԴՊԱՏԻ

ԳԻՇԵՐՕԹԻՆ ԵՒ ՑԵՐԵԿՆԱՑ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1911 ԹՎ.

ԲԵՐԱ - ՖԷՐԻԳԻՒՂ

Արդի վարժարանին առաջին տարեշրջանը կը սկսի առաջիկայ Սեպտեմբերի մէջին, իսկ դասախօսութիւնները՝ 5ին։ Մեր նպատակն է ուսանողներուն տալ բարոյական և գործնական առողջ դաստիարակութիւն մը, արդի պահանջները լիապէս գոհացնող։ Վարժարանին մէջ Հայերէնէ զատ Թուրքերէն և Ֆրանսերէն լեզուներու մեծ ուժ պիտի տրուի Մանկապարտէզին սկսեալ։ Իսկ Զատկան, Բնական և Առեւտրական գիտութեանց մասնաւոր խնամք պիտի տարուի, այնպէս որ ուսանողները հաւասարապէս, Հայերէն, Թուրքերէն և Ֆրանսերէն լեզուներով, պիտի կրնան արտայայտուիլ և առանց դժուարութեան հետեւիլ Օսմանեան Բարձրագոյն Վարժարաններու և Եւրոպական Համալսարաններու դասընթացքին և կամ դասնալ առեւտրական հրապարակի յարմար անձեր։ Վարժարանիս մէջ կատարեալ և առանց փոխարինութեան պիտի աւանդուին Անգլերէն, Գերմաներէն և Յունարէն լեզուները։ Վարժարանս պիտի ունենայ կարող և ծանօթ ուսուցչական մարմին մը, որուն մէջ պիտի գտնուի նաև Ֆրանսացի մասնաւոր ուսուցիչ մը։

Մանրամասնութիւններու համար դիմել Բերա, Պէօյիւքտէրէ ճամբէսի, Քոնուսրաձի պարթիրան թիւ 4, իսկ Եր. և Շբ. կէս օրէ վերջ Մէրճան Զարչը Բ. Մինասեանի կրչին վաճառատունը։

Հիմագիր Տնօրէն

6—1 ԱԲՐԱՀԱՄ ՀԱՅՐԻԿԵԱՆ

ՄԵՐ ՀԱՅ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Յայտնի է թէ մեր առողջութեան վրայ ամենէն աւելի կ'ազդեն իւղերը։ Սակայն անխարդախ իւղ գտնել ալ օտա դժուար է Մեր բոլոր հայրենակիցները այդ դժուարութենէն ազատելու համար, տեղական առաջնակարգ եւ անխարդախ իւղեր բերել տուած են՝ ու կարելի եղածին չափ ածան գինեով կը ծախեն Պալըզ Բազար, հացագործի փուռին կից վաճառատան մէջ Նոյնպէս այդ վաճառատան մէջ կը ծախուի Ալէմտաղի անարատ կարագը։ Կը խնդրուին մը այցելողները խիստ գոհ պիտի մնան։ Առաջին տեսակէն սեւ խաւիար օխան 120 դրշ.։

ՕՍՄԱՆՋԱՏԷ ՃԷՄԱԼԷՏՏԻՆ

59

Ա.ՆԵՎԻՃԵԼԻՈՐԼԻՆ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՎ ՇՕԲՕԼԱՆ

ԳԵՂԱՐՈՒԼԷ

շօբօլան է որ Զուիցերիոյ մէջ, Ալպեանճիւռու տեսեցարան կարով պատրաստուած է

ՆԷՍԹԼԷԻ ԿԱԹՈՎ ՇՕԲՕԼԱՆ

ամենեն անցդարար է եւ իր համը ամեն տեղ գնահատուած է։

ՆԷՍԹԼԷԻ ԿԱԹՈՎ ՇՕԲՕԼԱՆ ԱՄԷՆԵՆ ԱՌԱՋԱՒՈՐԱՊԷՍ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՍԹՐՕՆԿԻԼՕ ԵՂԲԱՐՑ

ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 272, (ՀԱՆՃՈՒՈՎԼՕ ԲԱՍԱՅԻՆ ՔՈՎ)

ՄԵԾ ՁԵՂՁ

ԵՂԱՒ՝ ԱԿԻՆ ՎԵՐՁԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

ԱՐԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

Շապիկներ, գլխարկներ, կեղծօթիք, բիմամա, բերքալէ և կատէ չապիկներ, թաշկինակներ, պօնչիքներ, քրտաթի ևն., ևն.։

Մնացած ապրանքներ.—800 երկվեցեակ կեղծօթիք որոնք 60 դրուշի տեղ 36 դրուշի կը ծախուին, փանթէղի միլլէներ, ոսքի ծածկոյթներ, դաւազաններ, հովանոցներ։

ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

Ձեռքմանկէներ, լէնտառներ, մուրճներ, քօմպինէզոններ, բերքալէ և կատէ սաւաններ, թաշկինակներ, սփռոցներ, անձեռոցներ, պօնչիքներ, մնացեալ չրջագգեստներ։

Մնացած ապրանքներ.— Թրիքոյէ քաչ-քօրսէներ, կէս մը չինուած քսաթիւներ։

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԸՆԼԱԼՈՎ ՄԵԾ ՁԵՂՁ ՍԹՐՕՆԿԻԼՕ ԵՂԲԱՐՑ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ

6—2

Orfèvrerie

"CHRISTOFLE"

Une Seule et Unique Qualité

La Meilleure

Afin de l'obtenir EXIGEZ cette Marque

et le Nom "CHRISTOFLE" sur chaque pièce.

COUVERTS MAILLY

Գեղարուեստական առարկաներ. Սեւէրի զարդանօթներ. Գեղարուեստական Ճանթէզի առարկաներ. Մարսոնիոյ յախճապակիներ. պատի մամացոյցներ եւ աստանակներ, մարմարէ եւ պրոնզէ. մեծապ կայլիա եւ Կօմպօ. կագի եւ էլեքտրական ջահեր. Ճրագնակալներ յախճապակիներ. լուսամ փոխիներու մեծ մրեբ. լաւ եւ ընտիր գինիներ եւ ամէն տեսակ բարպիներ։

Représentant à Constantinople :

H. DÉCUGIS.

ԲԵՐԱ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Հ. ՏԷԿԻՒԹԻՒՆ

ՊՐՕՆԶԷ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԷՄԱՅԵԼ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ

ՓՂՈՍԿՐԻ ՎՐԱՑ ՄԱՆՐԱՆԿԱՐՆԵՐ

ԲԻՒՐԵՂԷ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԵՐԵՆՈՒԷ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ՝

(Նանսիի Էմիլ Կալէ գործարանէն)

ՔԱՆԴԱԿՈՒԱԾ ՄԱՐՄԱՐԷ ԱՐՁԱՆՆԵՐ

ԽԵՑԱՆՕԹՆԵՐ

32

قامبا قونياغى وشرابلرى خالص وحيله‌سزدر . بيوك بقاليه مغازه‌لرنده بولنور.

دپوسى : غلطه‌ده موخاتده نومرو ٥١

ՔՕՆԵԱՔ ԳԻՆԻՆԵՐ

ՍԵՂԱՆԻ ԳԻՆԻՆԵՐ

ԱՂԱՆԴԵՐԻ ԳԻՆԻՆԵՐ

ՔԱՄՊԱ

ՔԱՄՊԱ

Ամէն մեծ նպարավաճառներու քով կը ծախուի։ Ընդհ. մթերանոցը Մամհանէ, թիւ 51, Կալաթա։

100—18

ՊԱՀԲԻՒ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Պարիզ մէրքէզ խսթխանէսէնին էնէի խսթխանէ զրսը իշէն իսկ խիտիրիլէնէք օլան գարու վէ բէնճէրէլէրին բէմ վէ թարիֆնամէ վէ չարթնամէսի մուճիլնէճ իսկ խիտիրիլմէք իւղրէ միւնագասյա գօնուլարը էվվէլճէ լլանիտիմիշ խէ ամ պունլար իչիւն թաղլարի թարաֆընան վերկէն ֆիսթար հատուլարգենը պուլմասրը ճիհէթլէ միւնասասա միւտեթի չէհրը հալ բումինին 28ճի բէնճէնպին կիւնինէ գասար թէմսիտ իտիրմէ օլուզընան մէգբիւր գարու վէ բէնճէրէլէրին պէրմանճիսը չարթնամէ իմանլանա թաղլը օլանլարըն եւնզալ օն նեսպէմնամէ թէէմնամի ազէլէրինի միւսթասնըպին Պարիզ նէզարէթի 4ճնճի սոիրէի լէվազիմ գըսմընա միւրաճաաթ էյլէմէլերի լլ.ն օլունըր։ 3—1

* * *

12,000 թէնէքէ Պաթում կաղը։

Թէրսանէի ամիրէ իչիւն պիր սէնէ զարֆընամ լիւզումը օլան պալէատէ մրգասարը մուճարրէր 12,000 թէնէքէ Պաթում կաղընին էն ալա ճինսանէն միւպասա խիրմէք իւզրէ մէվգբի միւնասասյա վագ խիլէճէյինէն իսթասնա թաղլը օլանլարըն թէքլիֆնամէլէրինին քիւչասը մուգարրէր օլան թէմսալարն 28ճնճի բէնճէնպին կիւնի պատէզվէվալ սասթ իբլէյէ գասար Պարիզ նէզարէթի սէօրսունճի սարիէ սէորսունճի չիւպէսինէ թէքլիֆնամէլէրիլէ պէրասկէր եւզասէ օն նեսպէմնամէ թէէմնամի ազէլէրինի վէ եա քէֆպէմնամէլէրինի իսթասէլէմէլերի վէ սասթ մէգբիւրսէն սօնրա թէքլիֆնամէ գասալ խիրմէլէճէյի իրան օլունըր։ 3—1

Տօքթ. Ա. ՄԻՄԻՏԵԱՆ

(ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՏՈՒԱՅԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ)

Աչքի, ականջի, քթի և կոկորդի։

Մասնագէտ Ֆրանս. Սէն-Պէնսա հիւանդանոցի։ Ամերայէ Ազգասանմամի։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր 9—12 և 1—4 (Ք. Ե.) իր զարմանատունը՝ Բերա, Կալաթա-Սէրայ, Նախկին քլինիք Տօքթ. Խամէրեանի։

Ազգասանները ձրիաբար կը դարմանի, ամէն օր մինչեւ կէսօր իր դարմանատունը։

48

ԷՔԻԹԱՊԼ
ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ

ԻՐ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵՆԷՆ 1859) ՄԻՆՉԵՒ ՀԻՄԱ ՁԵՌՔ ԲԵՐՈՒԱԾ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐԸ ՈՐՈՆՔ ՍԵԱՆՁԵԼԱՊԷՍ Կ'ԱՊԱՅՈՒՑԱՆԵՆ

ԻՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵՐՈՒՆ ՈՒ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ԳՆԵՐԱՁԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Իր հիմնարկութենէն (1859 յուլիս 26) մինչեւ 1910 դեկտ. 10, կ'անցնին	27 միլիառ 200 միլիոնը

ՆԵՐԿԱՅ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Որոնք աւելի քան 500,000 բնակիչներ կը պաշտպանեն, մինչեւ 1910 դեկտ. 10 կը ներկայացնեն սա գումարը	6 միլիառ 980 միլիոն
«Էքիթապ»ի գոյքը մինչեւ 1910 դեկտ. 31	2 » 980 »
Իր հիմնարկութենէն ի վեր, իր ապահովագրեալներուն կամ անոնց իրաւանց ստացողներուն վճարած է աւելի քան	3 միլիառ 948 միլիոն
Ապահովագրեալներուն համար ընդհանրը վճարած է	6 միլիառ 512 միլիոն

Նոր գործեր, որոնց հաշիւը 1910ին կարգադրուած է	577 միլիոն
1910 դեկտ. 10ին աւելցած գումար	441 միլիոն
1910ին ապահովագրեալներուն եղած վճարումները	267 միլիոն
1910ին գոյացած շահերուն տոկոսը միջին հաշուով	%ին 4.48
Ապահովագրեալներուն բաժնուած գումարներ — Հիմնարկութենէն ի վեր	679 միլիոն
1910ին բաժնուած	55 միլիոն
1911ին բաժնելու համար կանխատեսուած	66 միլիոն

Այս արդիւնքները անհախրնթաց են ապահովագրական տարեգրութեանց մէջ

«Էքիթապ»ի նոր ապահովագիրը, շահերու տարեկան մասնակցութեամբ, իր պայմանաժամերով ամենէն անկախանդն է և իր պայմաններով՝ ամենէ նպաստաւորը։

1911ԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ՇԱՀԵՐՈՒ ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ

«Էքիթապ»ի կողմէ տրուած ապահովագիրներուն վրայ
(տարեկան բրիմին առ հարիւր համեմատութեամբ)

Տարի							
1910							
1909	»	Բ.	»	1911ին	15.47 %	»	»
1908	»	Գ.	»	———	16.43 %	»	»
1907	»	Դ.	»	———	17.39 %	»	»

Ընդհ. անօրէնութիւն, Բարիզ, Ռէ փոլոց, թիւ 23։
Ընդհ. գործակալ Կ. Պոլսոյ մէջ Ս. ՄԻԹՐԱՆԻ։
Պոլիս, Սպալէմէի խան թիւ 1 կրկին և Գալաթիա Պէրէքէթ խան։

Rومانیا سرعت واپورلری

هرصالی وپنجشنبه وجمعه ایرتسی کونلری (آلافرانقه ساعت ۳ ده) استانبولدن حرکت ایدن واپورلر ۱۲ ساعتده کوستنجه یه مواصلت ایدرلر . هرپنجشنبه کونی (الافرانقه ۳۰ ساعتده استانبولدن حرکت ایدن واپور ۱۸ ساعتده ازمیره ، ۱۲ ساعتده ازمیردن پیره یه وساعت ۳ ده پیره دن اسکندریه یه مواصلت ایدرلر .

بوهفته ظرفنده حرکت ایده جك واپورلر

پرینچپزامارلیا	—	تموز ۱۲	صالی ساعت ۳ ده کوستنجه یه
رومانیا	—	تموز ۱٤	پنجشنبه » ۳ ده کوستنجه یه
پرینچپزامارلیا	—	تموز ۱٤	پنجشنبه » ۳ ده ازمیر، پیره واسکندریه یه
پرینچپزامارلیا	—	تموز ۱٦	جمعه ایرتسی » ۳ ده کوستنجه یه

اجنتهلر : غلطه ده موسیو مولر وشرکاسی
استانبولده کوپری باشنده رشادیه جاده سنده ریختیم خاننده توفیق بك

Ռումբնական Շոգենաւային Ընկերութիւն

ՔԼՕՍԹԼԷՆՃԷԻ ԳԻԾ

Ամէն երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը Կ. Պոլսէն մեկնող շոգենաւերը 12 ժամէն Քէօսթլէնճէ կը հասնին։ Հինգշաբթի օրերը մեկնող շոգենաւերը 18 ժամէն Իզմիր, 12 ժամէն Իզմիրլէն Պիրէյն և 30 ժամէն Պիրէյնէն Աղէքսանդրիա կը հասնին։ Հաղորդակցութիւն ճեպընթաց կառախումբերուն, Պերլինի և ռումանական արաղընթաց շոգեկառքերուն հետ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ-ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅԻ ԳԻԾ

ՅՈՒԼԻՍ

12/25 Գ.	իրիկ.	ժամը	3ին «Բրընչիբէկա Մարիա» դէպի Քէօսթլէնճէ
14/27 Ե.	»	»	3ին «Թօսմանիա» դէպի Քէօսթլէնճէ
14/27 Ե.	»	»	3ին «Բրին. Մարիա» դէպի Իզմիր, Պիրէյն և Աղէքս.
16/29 Շբ.	»	»	3ին «Բրընչիբէկա Մարիա» դէպի Քէօսթլէնճէ

Տեղեկութեանց համար դիմել ռումանական շոգենաւային ընկերութեան ընդհ. գործակալ Ռ. Հ. Միւլէրի, Գալաթիա, քարափին վրայ, և դեր գործակալ Թէվֆիք պէյի, Պոլիս, Ըչէտիէ խան, Ըլխիմ խան։

Կայսարիա معدن صویی

Կայսարիա معدن صویی

قولرا زمانده محافظهٔ صحته خادمدر

اشبو طبیعی معدن صویی ، غازی ولدی وخواص شفائیه سی اعتباریله دنیاده موجود معدن صولرینك اك اعلاسی اولوب معده ، قره جکر ، باغرصاق ، بورك ، كرك ، مثانه ، قوم والبومین خسته لقلرینك اك مؤثر دواسی اولدیغی اطباجه مصدق وبحربدر .

عموم اجزا دپولرله اجزاخانه لرده وپیوك بقالیه مغازه لرنده بولنور .

— مرکز دپوسی بغچه قپوسنده کرك اتصالنده یکی خانده در .

Սոյն բնական հանքային ջուրը իր համեղ և առողջարար յատկութիւններով աշխարհիս հանքային ջուրերուն մէջ առաջին տեղը կը գրաւէ։ Բժիշկները հաստատած են որ Քիսարնա հանքային ջուրը ամենէն աղդու զարմանն է ստամոքսի, լեարդի, աղիքի, երիկամունքի, ծննդական գործարաններու, աւազախտի և ալիպուամնի հիւանդութեանց դէմ։

Այս հանքային ջուրը քրտերայի առեն առողջութեան շատ օգտակար է։ Բոլոր դեղավաճառանոցներու, դեղարաններու և մեծ նեղառավաճառներու քով կը գտնուի։

Ընդհանուր մթերանոց Պաղէշարաս, Մաքսատան կից, Եէնի խան։ 104—2

SVEA

« սոուա » նام غاز اوجاقلری — دونیانك اك برنجی نوع مارقه‌لی

اشبو اوجاقلر سسز قوقوسز، ودومانسز اولوب کموردن فوق‌العاده اوجوز واقتوئومیالیدر. بش دقیقه‌ده صویی قاینادیر ، اوطه‌لری ایصیندیریر ، سوئوا مارقه‌سنه دقت ایتملیدر . یکلری آز زمانده پیشیریر . هریرده صاتیلور. یکانه وکیلی : استانبولده حاووزلی خاننده حایز وقوقمان .

,ՍՎԷԱ՝ ՄԱՐՔԱՅՈՎ,

ՔԱՐԻԲԴԷ ԿՐԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԻՐ ՏԵՍԱԿԻՆ ՄԷՋ ՍՈՒԱԶՆԱԿԱՐԳ

Սոյն կրակարանը անծայն, անհոտ և անծուխ է։ Անուխի պրէթեան պատճառաւ խիստ ամուր ու էնտոյզական է այս կրակարանին գործածութիւնը։ Հինգ վայրկեանի մէջ կ'եռացնէ ջուրը, սենեակը կը տաքցնէ և կերակուրները կ'եփէ կարճ ժամանակի մը մէջ։ Պէտք է ուշադրութիւն դնել մարքային։ Ամէն տեղ կը ծախուի։ Ընդհանուր ներկայացուցիչ ՀԱՅՑ ԵՒ ԲՕՅՄԱՆ, Պոլիս, Հավուզլը խան։

عثمانیه اوتلی

صاحب ومدیری نرسیس پاپاسیان

: غلطه ۳۰ یوکسك قالدیرم ۰۳

اوتلجیلك ایله اشتهار ایتمش ودور استبدادك قهرینه اوغرامش اولان نرسیس افندی پاپاسیان، بوکره یوکسك قالدیرمده «عثمانیه» نامیله یکیدن برمنتظم اوتل تفریش ایلمشدر . اوتل ، اطه‌لر ومرمره وبوغاز ایچنه ناظر غایت فراح اوطه‌لری والکتریق چاکلرینی وهوا غازینی حاوی وطهارت ونظافته صوك درجه دقتلی صورتده ترتیباتی اکمال ایدلمشدر. موقعی هرصنف اهالی ایچون مرکز ولوب استانبولك جوار کویلرندەکی بهالی محللرده اقامت ایده‌جکلره ، هم تبدیل هوا وهمده ایش خصوصنده غایت الویریشلی اولدیغی وبرکره تشریف بیوره‌جق ذوات کرامك هرحالده امنون قاله‌جقلری عرض وبیان قیلنور .

ՊԱՆԴՈԿ ՕՍՄԱՆԻՅԷ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ՆԵՐՍԷՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵԻԼԻԲՍԷՔ ԳԱԼՏՐԸՄ, ԹԻՒ 30

Նախկին հանրածանօթ պանդոկապետ Ատարազարցի ՆԵՐՍԷՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ որ բռնապետական ճնշման տակ ակամայ թողած էր իր ասպարէզը, այժմ քաջալերուած Սահմանադրութեան ընծայած բարիքներէն, այս անգամ հիմնած է դարձեալ պանդոկ մը, Գալաթիա Եիւքսէք Գալտրրըմի վրայ։

Սոյն պանդոկը ունի ոչանչելի դիրք մը. ամբողջ Վսփորը, Կղզիները ու Մարմարայի ծովը իր տակն են։

Եւրոպական նոորը ճաշակով կահաւորուած, էլեկտրական զանգակներով և օդային կաղբով լուսաւորուած է. սպասարկութիւնը անթերի և մաքրութիւնը կատարեալ է։ Նամանաւանդ ճերմակեղէններու մասին վերջին ծայր թ